

मधेशी आयोग

पत्र संख्या: २०७८/७९
चलानी नं.: ११६

फोन नं: ०१-२२६११८२
टोलफ्रि नं: १६६००११६१८२

मिति: २०७८।१२।१५

विषय: सार्वजनिक गरिएको ।

यस आयोगबाट द्वितीय तथ्याङ्कमा आधारित भएर तयार पारिएको "नेपालमा मधेशी समुदायको थर सूचीकरण अध्ययन प्रतिवेदन, २०७८" सुझाव तथा पृष्ठपोषणका लागि मिति २०७८।१२।१४ मा बसेको आयोगको निर्णयानुसार सार्वजनिक गरिएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

रूपिमा उकेर
(सविता ङंगोल)
उपसचिव

मधेशी आयोग द्वारा संचालित
एवं
द्वितीय तथ्याङ्कमा आधारित भएर तयार पारिएको
नेपालमा मधेशी समुदायको थर सूचिकरण
अध्ययन प्रतिवेदन
२०७८

अध्ययनकर्ता

दीपक कुमार गुप्ता

विज्ञ - मधेशी आयोग

ज्वागल, ललितपुर, नेपाल

२०७८ फागुन ३० गते

धन्यवाद र आभार

मधेशी आयोग ऐन, २०७४ दफा ७ को (ड) अनुसार मधेशी समुदायको पहिचानका सम्बन्धमा विस्तृत अध्ययन र अनुसन्धान गरी थर सूचीकृत गर्न नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने ब्यवस्था भए बमोजिम विद्यमान द्वितीय तथ्याङ्कमा आधारित भएर जात र थरलाई प्रमुख आधार बनाएर अध्ययन गरी "नेपालमा मधेशी समुदायको थर सूचिकरण अध्ययन प्रतिवेदन २०७८" तयार पार्ने जस्तो महत्त्वपूर्ण कामको जिम्मा प्रदान गर्नुहुने मधेशी आयोगका माननीय अध्यक्ष डा. विजय कुमार दत्तज्यू, माननीय सदस्य श्री जीवछ साहज्यू, माननीय सदस्य श्री रेणु देवी साहज्यू, माननीय सदस्य श्री विजय कुमार गुप्ताज्यू, माननीय सदस्य श्री आभा कुमारीज्यू, आयोगको सचिव लगायत सम्पूर्ण आयोग परिवार प्रति आभार प्रकट गर्दछु । साथै तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने नेपाल सरकारका विभिन्न मन्त्रालयहरू, आयोगहरू, प्रदेश सरकार, स्थानीय तहहरू र विज्ञ तथा जातिय संघ संगठनहरू लगायतका सरोकारवालाहरू तथा प्रतिवेदन तयार पार्ने क्रममा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्ने राजनीतिक दलहरू, संचारकर्मीहरू लगायत सबैलाई धन्यवाद र आभार व्यक्त गर्दछु ।

आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार:

मधेशी आयोग ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ को दफा ७ अनुसार मधेशी आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- (क) मधेशी समुदायको समग्र स्थितिको अध्ययन गरी तत्सम्बन्धमा गर्नु पर्ने नीतिगत, कानूनी र संस्थागत सुधारका विषयमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ख) मधेशी समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणका लागि राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ग) मधेशी समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणको सम्बन्धमा भएका व्यवस्था प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन भए नभएको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न चाल्नु पर्ने कदमका सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,
- (घ) मधेशी समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणको सम्बन्धमा भइरहेका कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्थामा गर्नु पर्ने सुधारका सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,
- (ङ) मधेशी समुदायसँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- (च) आयोगले गरेका सिफारिस वा दिएका सुझाव कार्यान्वयनको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने,
- (छ) मधेशी समुदायभित्र आर्थिक वा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका व्यक्तिको विकास र सशक्तीकरणका लागि विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ज) मधेशी समुदायभित्रका विभिन्न भाषा, लिपि, संस्कृति, इतिहास, परम्परा, साहित्य, कलाको अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यस्तो भाषा, लिपि, संस्कृति, इतिहास, परम्परा, साहित्य, कलाको संरक्षण र विकासको लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,

- (झ) मधेशी समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा त्यस्तो समुदायको सशक्तीकरणको लागि चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- (ञ) मधेशी समुदायमा विद्यमान कुरीति, अन्धविश्वास तथा सबै प्रकारको शोषणको अन्त्य गर्न र मधेशी समुदायको सशक्तीकरणको लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- (ट) मधेशी समुदायको सम्बन्धमा नेपाल पक्ष भएको अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिने।
- (ठ) मधेशी समुदायको अधिकार उल्लङ्घन गर्ने व्यक्ति वा संस्थाका विरुद्ध उजुरी सङ्कलन गरी सो उपर छानबिन तथा तहकिकात गर्न सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने ।
- (ड) मधेशी समुदायको पहिचानका सम्बन्धमा विस्तृत अध्ययन र अनुसन्धान गरी थर सूचीकृत गर्न नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने ।
- (ढ) मधेशी समुदायको हक हितको संरक्षण, सम्बर्द्धन र सशक्तीकरणका लागि नेपाल सरकार र अन्य सङ्घ संस्थाहरूले सञ्चालन गर्ने चेतनामूलक कार्यक्रमहरूको समीक्षा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- (ण) आयोगका अध्यक्ष, सदस्य तथा कर्मचारीको लागि आचारसंहिता बनाई लागू गर्ने,
- (त) आयोगको वार्षिक योजना र कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने ।

क्र. स.	विषय सूचि	पृष्ठ संख्या
१	अध्ययनको परिचय र महत्त्व	१
२	अध्ययनको उद्देश्य	२
३	अध्ययनको प्रमुख प्रश्न	२
४	अध्ययनको सीमितता	२
५	अध्ययनको विधि र प्रक्रिया र आधार	२
६	अध्ययनको क्रममा प्राप्त भएका नेपालमा मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात/जातिहरू र प्रयोगमा रहेका सम्बन्धित थरहरूको विवरण वर्णानुक्रम अनुसार:	५
७	तराई मधेशमा बसोवास र मूल थलो भएको तर नेपाल सरकारले छुट्टै संवैधानिक आयोग गठन गरिसकेको जाति / समुदाय: थारू र मुसलमान	४१
	अध्ययन अनुसार प्राप्त भएका १५२ जात/जाति	४२
	थर प्राप्त भएका जात/जाति थर प्राप्त हुन बाँकी रहेका जात/जातिहरूको सूचि:	४३
	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी" शीर्षकका अनुसार सूचिकृत गरिएका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात/जातिहरू	४४
	२०६८ सालको जनगणनामा उल्लेख भएका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात / जातिहरू र सो अनुसार छुटेका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात/जाति हरेको सूचि:	४५
८	छलफल र उपलब्धि	४६
९	सुझाव	४६
१०	निष्कर्ष	४९
११	संदर्भ सामग्री	५०
१२	अनुसूचिहरू	५२

१. अध्ययनको परिचय र महत्त्व

नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा उल्लेखित भावनालाई परिपूर्ति गर्न र सहयोग पुग्ने उद्देश्यले विभिन्न संवैधानिक आयोगहरूको गठनको व्यवस्थसँगै मधेशी समुदायको इतिहास र संस्कृतिको पहिचान, हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा मधेशी समुदायको सशक्तीकरण गर्नका लागि संविधानको धारा २६२ मा व्यवस्था भएवमोजिम मधेशी आयोगको स्थापना गरिएको छ । मधेशी समुदाय भन्नाले मधेशी आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकारले परिभाषित गरेको समुदाय सम्झनु पर्छ भनी मधेशी आयोग ऐन, २०७४ मा उल्लेख भएअनुसार यस आयोगले मधेशी समुदायको सम्बन्धमा अध्ययन गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । मधेशी आयोगको ऐन, २०७४ दफा ७ को (ड) मा मधेशी समुदायको पहिचानका सम्बन्धमा विस्तृत अध्ययन र अनुसन्धान गरी थर सूचीकृत गर्न नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । सोही अनुसार यो अध्ययन प्रतिवेदन तयार पारिएको हो । मधेशी समुदायको स्पष्ट पहिचान र थर सुचिकृत हुन नसक्दा मधेशी समुदाय इतरका व्यक्तिहरूले, राज्यले मधेशी समुदायलाई भनी दिएको सुविधा उपभोग गरिरहेको अवस्था एकातिर छ भने अर्कोतिर वास्तविक मधेशी समुदायका व्यक्तिहरू उक्त सुविधाबाट वञ्चित हुनुपरेको छ । यसका साथै मधेशीहरूको थर सुचिकृत हुन नपाउँदा मधेशी आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार प्रभावकारी ढङ्गले परिपूर्ति र कार्यान्वयन गर्न पनि कठिनाई भइरहेको छ । विज्ञ र जातिय संगठनका अगुवाहरूका अनुसार २०६८ सालको जनगणनामा मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने केही जातिहरूको नाम नै उल्लेख छैन भन्ने अर्कोतर्फ उल्लेख भएका जातिहरूको संख्या त्रुटिपूर्ण रहेको छ, जसको सम्बन्ध थर सूचिकरणसँग पनि रहेको छ । तसर्थ मधेशी समुदायको स्पष्ट पहिचानको आधारहरू तोकिए थर सूचिकरण गर्नु अति आवश्यक र कानुनी रूपमा पनि बाध्यकारी समेत भएको कुरालाई आत्मसात गरी आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा नेपालमा मधेशी समुदायको थर सूचिकरण अध्ययन कार्यको सुरुवात गरिएको थियो । तर कामको व्यापकता, सीमित साधनस्रोत र समयको अभावको कारणले पछिल्लो आर्थिक वर्षमा पूर्णरूपमा काम सम्पन्न हुन नसके पनि प्रारम्भिक अध्ययन प्रतिवेदन आयोगले प्राप्त गरेको थियो । सोही प्रतिवेदनलाई प्रमुख आधार बनाएर आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को फागुन महिना भित्र सम्पन्न हुनेगरी द्वितीय तथ्याङ्कलाई आधार मानी यो अध्ययनको कामलाई विज्ञ मार्फत अगाडि बढाई यो प्रतिवेदन तयार पारिएको छ ।

२. अध्ययनको उद्देश्य

यो अध्ययनको उद्देश्य देहायवमोजिम रहेका छन् ;

- मधेशी समुदायमा पर्ने जात र थरहरूको पहिचान गर्ने,
- मधेशी समुदायका विभिन्न जातजातिहरूको यथार्थ विवरण र तथ्याङ्क संकलन गर्ने,
- मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात र त्यसका थरहरूको विवरण विद्यमान द्वितीय तथ्याङ्कमा आधारित भएर अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार पार्ने ।

३. अध्ययनको प्रमुख प्रश्न

यो अध्ययनको क्रममा सोधिएको प्रमुख प्रश्न 'नेपालमा बसोबास गरिआएका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने कुन जातमा कुन कुन थरहरू प्रयोगमा रहेका छन् ? सोको विवरण सङ्कलन गर्ने रहेको छ ।

४. अध्ययनको सीमितता

थर सूचिकरण हेतु तयार पारिएको यो अध्ययन प्रतिवेदन नेपालमा बसोबास गर्ने मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने कुन जातमा कुन कुन थरहरू प्रयोगमा रहेका छन् वा कुन जातले कुन कुन थरहरू प्रयोग गर्ने गरेका छन्, सो सँग मात्रै सम्बन्धित रहेको छ ।

५. अध्ययनको विधि प्रक्रिया र आधार

यस थर सूचिकरण सम्बन्धी अध्ययनका लागि विद्यमान द्वितीय तथ्याङ्कलाई प्रमुख आधार बनाइएको छ। जसमा पूर्व प्रकाशित जात र थर सम्बन्धी सूचनाहरू सङ्कलन गरिएको छ । नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पत्र लेखि उपलब्ध सुचना सङ्कलन गर्ने काम गरिएको छ । यसका साथै सुचनाका लागि नेपाल सरकारका विभिन्न आयोगहरू: राष्ट्रिय दलित आयोग, थारु आयोग, मुस्लिम आयोग र आदिवासी उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानसँग विशेष समन्वय र सहकार्य गर्ने काम गरिएको छ । यसका साथै सबै जिल्ला समन्वय समितिहरूलाई पत्र लेखि सुचनाका लागि अनुरोध गरिएको छ । विशेषगरी मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जातिय संघ संगठनहरूलाई प्रमुख आधार बनाई पत्र लेखी सुचनाका लागि अनुरोध गरिएको छ । यसका साथै, मधेशी बाहुल्य भएको जिल्लाहरूका प्रत्येक जिल्लालाई प्रत्येकवाट कम्तिमा एउटा पालिका समेटिने गरी गाँउपालिका र नगरपालिकाहरूलाई पत्र लेखी थरहरू सङ्कलन गर्ने काम गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०७७।७८ र २०७८।७९ मा समेत गरी केही जातिय संघसंगठनका प्रतिनिधिहरूसँग मधेशी आयोगको कार्यालयमा छलफल र अन्तरक्रिया गरी

थरहरू सङ्कलन गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा प्राप्त भएको प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा भएका कमीहरू सच्याउन सम्बन्धित सरोकारवाला जातिय संगठनका अगुवा जानकार र विज्ञसँग छलफल गरी समाधान गरिएको छ । त्यसपछि तयार पारिएको मस्यौदामा २०७८ फागुन ११ गते विज्ञ तथा सरोकारवाला समुहसँग छलफल गरी वहाँहरूले दिनुभएको सुझाव अनुसार यो प्रतिवेदनमा आवश्यक सुधार गरिएको छ । साथै २०७८ फागुन २२ गते मधेशी आयोगसँग आन्तरिक छलफल गरी प्राप्त भएका सुझाव अनुसार आवश्यक सुधार र परिमार्जन गरिएको छ । साथै २०७८ फागुन २९ गते सरोकारवाला विभिन्न संवैधानिक आयोगका प्रतिनिधि माननीय सदस्यहरू र प्रमुख राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू सहित परिमार्जित प्रतिवेदन माथि भएको छलफलबाट प्राप्त भएका सुझावलाई ध्यानमा राखी यो प्रतिवेदन तयार पारिएको छ ।

अहिलेको वर्तमान अवस्थामा मधेश के हो ? र मधेशी को हुन ? भन्ने कुराको सैद्धान्तिक परिभाषावारे अन्योल रहेको छ । वृहत् रूपमा अध्ययन अनुसन्धान गरी यस्को स्पष्ट परिभाषा नेपाल सरकारले आधिकारिक रूपमा निरक्यौल गरिसकेको छैन । यस अवस्थामा यस प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जातहरूको नामको सन्दर्भमा "को हुन मधेशी ? सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकको सूचना २०६५ साल फागुन १४ गतेको कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित समाचारलाई आधार बनाइएको छ । जस्मा अग्रहरी, अमात, उराव-झाँगड, कथवनिया, कमलापुरी, कमार, कहार, किसान, कानु, कायस्थ, कुमाल, केवट, कैवरथ, कुम्हार, कुर्मी, कुशवाहा-कोईरी, कुस्मा, कुसवाडिया, कलर, ककैहिया, कोरी, कलवार, कोचे, खटिक, खत्वे, खडिया, गनगाई, गडेरी/पाल, चमार/हरिजन, चिडीमार, तत्मा, ताजपुरीया, तेली, देव, दनुवार, दरै, दुसाध/पासवान, नोनीया, धोवि, धुनिया, धानुक, धिमाल, धामि, ठठेरी, डोम, पथरकटा, पासी, बंगाली, बिँद, बोटे, वानिया, ब्राम्हण, बढई, बातर, बरई, बीन, भूमिहार, भेडीया, मलाह/निसाध, मुसहर, माझी, मारवाडी, मुन्डा, मेचे, मेहतर, यादव/अहिर, रसतोगी, राजवंशी, राजभर/राजवहार, राजपुत, रौनियार, राजधोव, राजी, लोध, लोहार, वर्णवाला/पोद्दार, वैश्य, सूतिहार, सरभंग, सरनरियाक, सुडी, सरबरीया, सन्यासी/जोगिया, सतार/संथाल, सिकारी, सोनार, शिख, हजाम/नाई, हलुवाई, थारु र मुस्लीम/मुसलमान रहेका छन् । जुन "को हुन मधेशी ? सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकको सूचना २०६५ साल फागुन १४ गतेको कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित भएको छ । जसमध्ये नेपाल सरकारद्वारा संवैधानिक आयोगको रूपमा थारूका लागि "थारू आयोग" र मुसलमानका लागि "मुस्लिम आयोग" छुट्टै संवैधानिक आयोगको रूपमा स्थापना भई क्रियाशील रहेको अवस्था छ । यसका साथै २०६८ सालको राष्ट्रिय

३०/७/७८

जनगणनामा उल्लेख भएका जातहरूको सूचि र मधेशी आयोगले विभिन्न समयमा गरेका छलफल, गोष्ठि, सेमिनार एवं जिल्ला भ्रमणबाट प्राप्त गरेका थप नयाँ जातहरूका नामावली, तत्कालिन दलित आयोगले तयार पारेको र नेपाल सरकार सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनामा उल्लेख भएका मधेशी मूलका दलित समुदाय अन्तर्गत पर्ने १९ वटा जातहरू र त्यसका थरहरूलाई आधार बनाइएको छ । थर सुचिकरण सम्बन्धमा यस आयोगले गरेका प्रमुख कार्यहरूलाई अनुसूची -१ मा राखिएको छ । प्रमुख रूपमा गाउँपालिका/नगरपालिकाहरू (अनुसूचि २), मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जातहरूका जातिय संघ संगठनहरू (अनुसूचि ३), र जातिय जानकार/विज्ञहरू (अनुसूचि ४) पत्र लेखी त्यहावाट प्राप्त भएका सम्बन्धित जात र प्रयोगमा रहेको थरहरूलाई उल्लेख गरी यो अध्ययन प्रतिवेदन तयार पारिएको छ । सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको पत्र र कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिकमा प्रकाशित समाचारलाई अनुसूची ५ मा समावेश गरिएको छ

६. ६.अध्ययनको क्रममा प्राप्त भएका नेपालमा मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात/जातिहरू र प्रयोगमा रहेका सम्बन्धित थरहरूको विवरण बर्णानुक्रम अनुसार तल दिइएका छन् ।

१.अग्रहरी जातका थरहरू ;

अग्रहरी, गुप्ता, बनिया ।^१

२. अमात जातका थरहरू ;

अमात, राय, राउत, मण्डल ।^२

३. ककैहिया जातका थरहरू ;

राय ।^३

४. कथबनियाँ / सिन्दुरिया जातका थरहरू ;

कथबनियाँ, कथबनिया, दास, चौधरी, सिन्दुरिया, बनियाँ, बनिया, बानिया, कैथल वैश्य, गुप्ता, श्रीवास्तव, सेनुरिया, कायस्थ ।^४

^१ सिताराम अग्रहरीले २०७७ चैत्र १३ गते र अग्रहरी समाज सेवा समितिका पुर्व अध्यक्ष राजेन्द्र अग्रहरीले २०७८ पुष-२२ गते फोन मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना अनुसार ।

^२ विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष बेचन दासले २०७७ चैत्र ११ गते उपलब्ध गराउनुभएका पत्रमा उल्लेखित सूचना र नेपाल अमात कल्याण समितिका अध्यक्ष मा. डा. रामचन्द्र राय (संविधान सभा सदस्य) सँग २०७७ पौष १३ गते फोन मार्फत भएको कुराकानी अनुसार ।

^३ नेपाल सरकार, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना अनुसार ।

^४ नेपाल कथबनियाँ सेवा समाज, केन्द्रिय कार्यालय, राजविराजका अध्यक्ष-निरंजन प्रसाद दासले २०७७ भदौ २८ गते उपलब्ध गराएका सूचना.... र बरियारपट्टी गाउँपालिकाका अध्यक्ष सन्तोष कुमार महतोले २०७७ भदौ २४ गते उपलब्ध गराएका पत्रमा उल्लेख भएका सूचना अनुसार । र संयुक्त मधेशी सेवा समाज, मकवानपुर हेठौडा - ४ का अध्यक्ष- शुसिल प्रसाद सेनुरिया बनिया (गुड्डु)ले २०७६ माघ १४ गते पत्र मार्फत "मधेशी अन्तर्गतको जाति र थर सुचिकृत गरी पाउँ" भनी यस आयोगमा दिएका निवेदनमा उल्लेख भएका सूचनाका आधारमा र -बरियारपट्टी गाउँपालिकाका अध्यक्ष सन्तोष कुमार महतोले २०७७ भदौ २४ गते उपलब्ध गराएका पत्रमा उल्लेख भएका सूचना अनुसार ।

x

५. कंसाकार (कसेरा) जातका थरहरू:

कंसाकार ।^५

६. कमर / कमार^६ जात:

७. कमलापुरी वैश्य-बनिया जातका थरहरू ;

कमलापुरी बनिया, बनिया, साह, गुसा, गुप्त गौतम, सेन गौतम, राज किरण ।^७

८. करूवा जातका थरहरू ;

करूवा, हासदशीया, मुडयार, हेमरम, वेसा, गीनुवार, एदुकुवार, दुम्रीया, समटवार ।^८

९. कलर जातका थरहरू ;

सरवरिया, विकाउ ।^९

^५ संयुक्त मधेशी सेवा समाज नेपाल, मकवानपुर हेटौडा-४ का अध्यक्ष- शुसिल प्रसाद सेनुरिया बनिया (गुड्डु) ले २०७६ माघ १४ गते यस मधेशी आयोगमा "मधेशी अन्तर्गतको जाति र थर सुचिकृत गरि पाउँ" भनी दिएको निवेदनमा उल्लेखित सूचना अनुसार ।

^६ नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी- सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकमा प्रकाशित सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

^७ कमलापुरी वैश्य समाज नेपाल, केन्द्रिय कार्यालय लाहान, सिराहाका अध्यक्ष-कन्हैया प्रसाद गुसाले २०७७ चैत २० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना अनुसार ।

^८ करूवा समाजको तर्फबाट खादरू करूवा र राजन करूवाले दशरथ खडिया डुडुडुडु मार्फत २०७८ माघ ९ गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँहरूका अनुसार नेपालमा करूवा जातिको बसोवास मेचीनगर नगरपालिका, बिर्तामोड, झापामा रहेको छ । करूवा जातिका मानिसहरू सादरी भाषा बोल्ने गर्छन ।

^९ नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना अनुसार ।

१०. कलवार जातका थरहरू ;

चौधरी, जयसवाल, शाह, साह, गुप्ता, प्रसाद, ब्याहुत, कलवार, भगत,
कलाल, खरिदाहा, जैसार, कमलापुरी, वर्मा ।^{१०}

११. कलाल जातका थरहरू ;

कलाल, साह, चौधरी ।^{११}

१२. कवर जातका थरहरू ;

कवर, पिपर, कासी, जुहाडी, मुसा, हेर्ला, पथलचाटा, घाटवार, सिंगा,
बाघवार ।^{१२}

^{१०} नेपाल कलवार कल्याण महासंघ, केन्द्रिय कार्यालय काठमाडौंका महासचिव महेन्द्र चौधरीले २०७७ पौष २९ गते र नेपाल कलवार कल्याण समिति, केन्द्रिय कार्यालय-कुलेध्वर, काठमाडौंका सचिव महेन्द्र चौधरीले २०७७ माघ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना अनुसार ।

^{११} विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते र बरियारपट्टी गाउँपालिकाका अध्यक्ष-सन्तेश कुमार महतोले २०७७ भदौ २४ गते पठाएको पत्रमा उल्लेखित सूचना अनुसार ।

^{१२} नेपाल कवर उत्थान संघका प्रतिनिधि डिक कवर र सुजन कवरले २०७८ माघ ३ गते दशरथ खडिया मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँहरूका अनुसार नेपालमा कवर जातिको बसोबास झापा-जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिकामा रहेको छ र जनसङ्ख्या ३१७ रहेको छ । कवर जातिका मानिसहरू सादरी भाषा बोल्ने गर्छन् । सूचिकृत हुनबाट छुटेको एक जात । यस मधेशी अयोगका मा. अध्यक्ष ज्यूले जिल्ला भ्रमणको क्रममा प्राप्त गर्नुभएको हो । झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका र बुद्ध शान्ति गाउँपालिकामा साइएको हो ।

७

१३. कसौधन जातका थरहरू ;

कसौधन, केसरवाल, केशवधन, कश्यप, वैश्य गुप्ता, बनियाँ, सर्राफ, कोरपाल, शाहा, चौधरी, अग्रवाल, कश्मीरवाल, कौल, खेर, खत्री
। १३

१४. कमकड जातका थरहरू:

कमकड, महतो, राउत, कहार, कहाँर । १४

१५. कहार जातका थरहरू:

कहार, कहाँर, महतो, राउत, कश्यप, गौड, राजवंशी, भर, राजभर, प्रजापती, गौड, कश्यप । १५

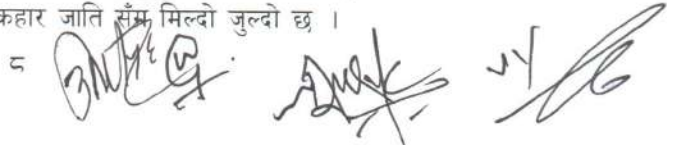
१३ मा. आदित्य नारायण कसौधनले २०७७ चैत २३ र २०७७ चैत २८ गते ई-मेल मार्फत व्यक्तिगतरूपमा उपलब्ध गराउनुभएको सूचना । उहाँ रुपन्देही जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने संविधान सभा सदस्य र कसौधन जातिका विज्ञ, जानकार, अगुवा हुनुहुन्छ ।

१४ जगदीश राउत कमकडसँग २०७७ भदौ १८ गते र २०७८ पुष १२ गते र रामबचन कमकड सँग २०७८ पुष १५ गते फोनमा भएको कुराकानी मार्फत उपलब्ध गराउनुभएको सूचनाका आधारमा । जगदीश राउत कमकड जिल्ला- पर्सा, पोखरिया नगरपालिका, वार्ड नं. ४, टोल, गाउँ- पोखरियाका र रामबचन कमकड पोखरिया नगरपालिका शिववर्वाका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । वहाँहरूका अनुसार कमकड जाति नभई कहाँर जातिको थरकोरूपमा रहेको छ ।

१५ पाल्हीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्ता ले २०७७ चैत १० गते र नरैनापुर गाउँपालिका, बाँके का अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना-तथ्याङ्क..... र

-सुरेश महतो कहारसँग २०७७ फागुन ११ गते र २०७८ पुष १३ गते फोन मार्फत भएको कुराकानीका आधारमा ।

सुरेश महतो कहार बारा जिल्ला कचोरवा गाउँका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । उहाँका अनुसार राजवंशी थर मोरङ जिल्लाको दादर बैरियामा पाईएको छ, पेशाको हिसाबले कहार जाति सँग मिल्दो जुल्दो छ ।

८

१६. कानु जातका थरहरूः

कानु, गुसा, साह, शाह, साव, साहु, गुप्त, कांदु, कन्दन, कन्दोई, कान्यकुंज, कनौजिया, हलुवाई, गोढ, मोदक, मोदनवल, भारती, मगहिया, वरभुज, मध्यदेशीय, मदेशीया, विध्यार्थी, सेठ, प्रसाद, बनिया, कन्डोली, काटारी, शेटी, मोदाक, माहाजन, मजगइया, मध्यदेशीया, भुंज ।^{१६}

१७. कायस्थ जातका थरहरूः

कर्ण, कण्ठ, कंठ, कायस्थ, कायस्त, चौधरी, दत्त, दत्ता, दास, निधि, मल्लिक, लाल, लाभ, वर्मा, श्रीवास्तव, प्रसाद, सिन्हा, अम्बष्ट, सहाय, कुलश्रेष्ठ, निगम, सक्सेना, शरण, माथुर, अस्थाना, गौर, नागर, घोष, सेन, सरकार, विश्वास, गुहा, डे, नाग, नाथ, नन्दी, धर, मित्र, मित्रा, कर, वोस, बसु, भद्र, भद्रा, वाइतोष ।^{१७}

१८. किसान जातका थरहरूः

किसान, तेलिया, सेन्दरिया ।^{१८}

^{१६} संयुक्त मधेशी सेवा समाज नेपाल, मकवानपुर हेटौडा-४ का अध्यक्ष शुसिल प्रसाद सेनुरिया बनिया ले २०७६ माघ १४ गते..., कानु हलुवाई कान्दु मध्यदेशीय समाज नेपालका अध्यक्ष- आर. बी. साह ले २०७७ चैत्र १९ गते उपलब्ध गराएका सूचना...,

-कानु समाज नेपाल, केन्द्रीय कार्यालय वीरगंजका ब. उपाध्यक्ष-रामसागर साह ले २०७७ चैत्र ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., र

-प्रकाश कुमार साहले २०७७ चैत्र १७ गते व्यक्तिगत रूपमा अनुसन्धान गरी उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१७} नेपाल चित्रगुप्त समाजका अध्यक्ष, शिवभुषण लाल ले २०७७ मंसिर १८ गते यस मधेशी आयोगले आयोजना गरेको थर-सूचिकरण सम्बन्धी बैठक-छलफलमा उपलब्ध गराएका सूचना.....,

-मिसन २ करोड चित्रान्शका अध्यक्ष अनिल कर्णले २०७७ चैत्र महिनामा मधेशी आयोगसँगको छलफलमा उपलब्ध गराएका सूचना....र

-नेपाल चित्रगुप्त समाज, केन्द्रिय समिति काठमाडौंका वर्तमान अध्यक्ष- रतीश चन्द्र लाल सुमनले २०७८ फागुन ८ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । पत्र अनुसार कायस्थ जातिमा कसै कसैले बच्चन, सुमन, आजाद, कुमार उपनामको रूपमा लेखे चलन रहेको छ ।

^{१८} किसान समुदाय विकास प्रतिष्ठानका अध्यक्ष भीम किसान ले २०७७ फागुन १७ गते फोन मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना अनुसार ।

९

१९. कुम्हार/कोहार जातिका थरहरू:

पंडित, पडित, प्रजापती, कुम्हाल, कुम्हार, पण्डित, कुम्हाले, कुम्भकार, कोहार, कोहार, वर्मा, चक्रधारी, चक्रवर्ती, पाल ।^{१९}

२०. कुमाल^{२०} जातका थरहरू:

कुमाल

२१. कुर्मी जातको थरहरू:

कुर्मी, पटेल, राय, राउत, सिंह, सिन्हा, वर्मा, चौधरी, महतो, जयसवार, जयसवाल, कैराती ।^{२१}

२२. कुरीन / कुलीन^{२२} जातका थरहरू:

बहरदार, सिंह, गोडी

२३. कलाबञ्जर / कलाबाज^{२३} जातका थरहरू: (थर प्राप्त हुन बाकी रहेको)

२४. कुश्मा^{२४} जात:

^{१९} नेपाल प्रजापति (कुम्भकार) संघ, केन्द्रिय कार्य समिति, जनकपुरधाम, धनुषाका राष्ट्रिय अध्यक्ष — रामानन्द पण्डितले २०७७ फागुन २८ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना... र

-नेपाल कुम्हार समाजका अध्यक्ष सिताराम पंडितले २०७७ सालमा थर सूचिकरण सम्बन्धी यस मधेशी आयोगको बैठकमा उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । भोजपुरी र अवधी भाषा बोलिने क्षेत्रमा कुम्हार जाति लाई कोहार भनी सम्बोधन गर्ने चलन रहेको छ । रामानन्द पण्डितसँग २०७८ पुस २२ गते फोनमा भएको कुराकानी अनुसार "पाल" थर थपिएको हो ।

^{२०} नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी- सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकमा प्रकाशित सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

^{२१} कुर्मी सशक्तिकरण मञ्च, केन्द्रिय कार्यालय बुद्धनगर नयाँबानेश्वर काठमाडौंका अध्यक्ष- सनन्दन प्रसाद कुर्मिले २०७७ चैत ४ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{२२} निषाद मल्लाह समाज, बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रीतम मुखिया निषाद मार्फत प्राप्त भएको जात र थर ।

^{२३} सूचिकृत हुनबाट छुटेको एक जात । कौशल कुमार सिंहद्वारा लिखित "संघर्षमा पिछडा वर्ग" को (पृ. ५) मा उल्लेख भएअनुसार । उनका अनुसार नेपालगंजमा पाइएको हो...र निषाद मल्लाह समाज, बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रीतम मुखिया निषाद मार्फत प्राप्त भएको जात ।

^{२४} नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १५ गते "को-को हुन मधेशी- सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकमा प्रकाशित सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

२५. कुसुण्डा जातका थरहरू:

सेन, शाही, सिंह ।^{२५}

२६. कुश्वाडिया जातका थरहरू:

पथरकट्टा, शिलकट, कुशवदिया, कुचवदिया, थवई ।^{२६}

२७. केवट जातका थरहरू:

केवट, केउट, कामैत, कामत, कामती, कापड, कापर, कापडी, कापैड, कैवर्थ, खवास, डरेदार, भण्डारी, भुषण, व्यास, वर्मा, मण्डल, चौधरी, शर्मा, विश्वास, महतो, जमदार, मरर, मंडल, ईशर, अधिकारी, निषाद ।^{२७}

^{२५} नेपाल कुसुण्डा विकास समाजका अध्यक्ष- धन बहादुर कुसुण्डाले २०७७ चैत १५ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{२६} कुचवदिया उत्थान संघका अध्यक्ष- राजु कुचवदिया सँग २०७७ माघ २७ गते फोन मार्फत भएको कुराकानिबाट प्राप्त सूचनाका आधारमा । उहाँ जिल्ला- नवलपरासी, विनयीत्रीवेणी- गाउँपालिका, वार्ड नं. — २, गाउँ टोल-जेनेरेका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{२७} सुरेश केवट निषाद (लाहान नगरपालिका वार्ड नं. ३) ले निषाद उत्थान केन्द्रको केन्द्रिय महासचिव ध्रुपलाल सहनी निषाद मार्फत २०७७ फागुन १७ गते उपलब्ध गराएका सूचना,

-विदेह नगरपालिका धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ चैत ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका तथ्याङ्क....,

-नेपाल निषाद मल्लाह समाज केन्द्रिय कार्यालय बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना... र

-केवट कल्याण समाज, सिराहा- नेपालका स.स.स. मार्गन कामैतले २०७८ फागुन २१ गते पत्रमार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

२८. केवरत जातको थरहरू:

केवरत, दास ।^{२८}

२९. केशरी जातका थरहरू:

केशरी, केसरी, केशरवानी, बनिया, साह, प्रसाद ।^{२९}

३०. कोईरी/कुशवाहा जातका थरहरू:

कोइरी, कुशवाहा, महतो, सिंह, आर्य, सिंहा, मोर्य, वर्मा, भगत, महत,
मुराउ, चौधरी, मेहता ।^{३०}

३१. कोचे^{३१} जात:

^{२८} चतुर्भुज केवरतले २०७७ फागुन ९ गते फोनमा भएको कुराकानी मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ मोरङ जिल्ला, सुनबर्शी नगरपालिका, वार्ड नं. ६, का स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ र केवरत जातिका विज्ञ जानकार र अगुवाका साथै पाटन संयुक्त क्याम्पस, ललितपुरमा नेपाली विषयका उपप्रध्यापक हुनुहुन्छ । ।

^{२९} "संयुक्त मधेशी सेवा समाज, मकवानपुर हेठौडा — ४ का अध्यक्ष- शुसिल प्रसाद सेनुरिया बनिया (गुड्डु)ले २०७६ माघ १४ गते पत्र मार्फत "मधेशी अन्तर्गतको जाति र थर सुचिकृत गरी पाउँ" भनी यस आयोगमा दिएका निवेदनमा उल्लेख भएका सूचना...., र

-केशरी कल्याण समाज नेपाल, शान्तिनगर काठमाडौं का अध्यक्ष- मदन प्रसाद केशरी ले २०७८ फागुन ४ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{३०} नेपाल कुशवाहा कल्याण समाज, केन्द्रिय समिति, काठमाडौंका अध्यक्ष- तपेधर महतो एवं राकेश मेहता र सचिव बीरेन्द्र कुमार मेहताले २०७६ पुष २४ गते र बेलौरी नगरपालिका कंचनपुरले २०७७ फागुन २८ गते यस आयोगमा पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{३१} नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी" सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकमा प्रकाशित सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

३२. कोरी जातका थरहरूः

कुरील, भारती, गौतम, कोरी, शाक्यवर, जैसवार, शङ्कर, माहुरे ।^{३२}

३३. कोल/कौल जातका थरहरूः

कोल, चोल, कोली, लोध, लोधा, लोधी नाविक, घाटवार, रैकवार, बहरदार, मण्डल निषाद ।^{३३}

३४. खटिक जातका थरहरूः

कोली, सोनकर ।^{३४}

३५. खडिया जातका थरहरूः

खडिया, डुडडुड, विलुड, टेटे, सोरेड, कुल्ल, केरकेटा, बा, किडो, ठिटियो ।^{३५}

^{३२} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना... र दीपक चौधरी द्वारा लिखित "नेपालको मधेशी समुदाय" (२०७१) को पृष्ठ-१२२ मा उल्लेख भए अनुसार ।

^{३३} निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव धुपलाल सहनी (निषाद)ले २०७७ फागुन १७ गते यस मधेशी आयोगमा आएर र नेपाल निषाद मल्लाह समाज केन्द्रिय कार्यालय बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{३४} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना अनुसार....

-र नरैनापुर गाउँपालिका, बाँके का अध्यक्ष- इशतियाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना-तथ्याङ्कका आधारमा ।

^{३५} नेपाल खडिया उत्थान समाज, मेचीनगर नगरपालीका, झापा का अध्यक्ष- दशरथ खडिया डुडडुड ले २०७८ माघ ३ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ मेचीनगर नगरपालीका वार्ड नं. ८ टोल/गाउँ खडिया बस्तीका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । उहाँका अनुसार नेपालमा खडिया जातिको बसोबास झापा र मोरङ जिल्लामा रहेको छ । २०५८ सालको जनगणना अनुसार नेपालमा खडिया भाषीको जनसङ्ख्या १५७५ रहेको छ ।

३६. खत्वे जातका थरहरू:

मण्डल, खगं, शर्मा, धानुक, वेलदार, खत्वे, कहार ।^{३६}

३७. खुलवट/खुनोट जातका थरहरू:

मुखिया, निषाद ।^{३७}

३८. खवास^{३८} जातका थरहरू:

खवास

३९. गडेडीया जातका थरहरू:

गडेडीया, पाल, गडेडी, भेडीहर, राउत, भगत ।^{३९}

४०. गनगाई जातका थरहरू:

गनगाई, गणेश, मण्डल, सिंह, गच्छेदार, चौधरी, विश्वास, सरदार, करदार, गच्छेदार, खाँ, मडर, महथु, पाल, सर्मा, शर्मा, कुमार, कुमारी, देव, प्रसाद ।^{४०}

^{३६} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना... र विदेह नगरपालिका धनुषा का अध्यक्ष- बेचम दासले २०७७ चैत ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका तथ्याङ्कका आधारमा ।

^{३७} नेपाल निषाद मल्लाह समाज केन्द्रिय कार्यालय बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{३८} दीपक चौधरीद्वारा लिखित "नेपालको मधेशी समाज" किताबको पृष्ठ-१४८ मा उल्लेख भएअनुसार ।

^{३९} ईश्वर चन्द्र पालसँग २०७८ पुष ३० गते फोनमार्फत भएको कुराकानीको आधारमा । उहाँ कृष्णनगर नगरपालिका, वार्ड नं.-६ टोल/गाउँ- कर्मा, कपिलबस्तु जिल्लाका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ र गडेडी जातिका विज्ञ / जानकार / अगुवा हुनुहुन्छ । र नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना-तथ्याङ्क अनुसार । र बुद्धराम पालसँग २०७७ माघ ११ गते कुपण्डोल, ललितपुरमा भएको कुराकानीका आधारमा ।

^{४०} बिनोद गनगाईले २०७८ माई ९ गते फेसबुक र फोनमा भएको कुराकानी मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ मोरङ जिल्ला, सुनवर्षी नगरपालिका वार्ड नं. १, गाउँ/टोल- कालाबजारका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ.... र

४१. गवाल/गोवाल/गवाला^{४१} जातका थरहरू:

गवाल, गोवाल, गवाला

४२. गोंड जातका थरहरू:

गोंड, साह ।^{४२}

४३. गौड़^{४३} जात:

४४. गोडीया जातका थरहरू:

गोडिया, साहनी, चाई, कहार, खैराहा, मल्लाह, निषाद ।^{४४}

४५. गोढी जातका थरहरू:

साहनी, सहनी, सहानी, बहरदार, मल्लाह, निषाद ।^{४५}

-सारिका मण्डलले २०७८ फागुन ९ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ "आदिवासी जनजाति गन्गाई जातिको संस्कार" किताबको लेखिका हुनुहुन्छ ।

^{४१} सूचिकृत हुनबाट छुटेको एक जात । झापा जिल्ला मेचीनगर नगरपालिका र बुद्धशान्ती गाउँपालिकामा पाइएको हो ।

^{४२} देवनारायन साह गोंडले २०७८ फागुन ९ गते रामेश्वर प्रसाद साह गोलदार मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ जिल्ला- पर्सा, पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका, वार्ड नं.- ५ का स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{४३} यस थरसूचिकरण अध्ययन परियोजनाका विज्ञ समुह सदस्य- विक्रममणी त्रिपाठी मार्फत प्राप्त भएको सूचिकृत हुनबाट छुटेको एक जात ।

^{४४} नेपाल गोडिया (निषाद) संघका अध्यक्ष- मुरली गोडिया (निषाद)ले ध्रुपलाल सहनी मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ बर्दिया- जिल्ला गुलरिया नगरपालिका वार्ड नं. ७ का स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । र

-नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०८८ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा

^{४५} निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव- ध्रुपलाल प्रसाद सहनी निषादले २०७७ फागुन १७ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

४६. चमार / हरिजन जातका थरहरू:

राम, मोची, हरिजन, रविदास, रैदास, महारा, चमार, रामदसिया, रोहिदास, गौतम, भारती ।^{४६}

४७. चनउ / चनौ जातका थरहरू:

प्रसाद, चनौ, चनउ, प्रसाद चनौ, प्रसाद चन्द्रवंशी, चन्द्रवंशी, सिंह, शाही, राय, सिंह चनौ, सिन्हा, प्रसाद सिन्हा, राय, प्रसाद सिंह ।^{४७}

४८. चांय / चायभ / चाई जातका थरहरू:

चाइ, चाई, चौधरी, निषाद ।^{४८}

४९. चिडीमार जातका थरहरू:

सरनेरिया, सरनरिया, करौरीया, नट, बखु, यादव ।^{४९}

^{४६} -नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना.... -विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते..., पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुसाले २०७७ चैत १० गते... र नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इश्रितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{४७} डा. रामस्वरूप सिन्हाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ ईशानाथ नगरपालिका बाई नं. ४, गाउँ टोल- महलिया, जिल्ला- रौतहटका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ र चनउ/चनौ जातिका विज्ञ जानकार र अगुवा हुनुहुन्छ ।

^{४८} निषाद उत्थान केन्द्र कपिलबस्तु शाखाका उपाध्यक्ष- पारस प्रसाद केवटले २०७७ फागुन १७ गते ध्रुपलाल सहनी निषाद मार्फत र नेपाल निषाद मल्लाह समाज केन्द्रिय कार्यालय विराटनगरका अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{४९} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा ।

५०. चौहान जातका थरहरू:

चौहान, प्रसाद, महतो, चाई, चौधरी ।^{५०}

५१. झाँगड / धाँगड (उराव) जातका थरहरू:

उराँव, झाँगड, धाँगड, केरकेट्टा, खल्लो, खाखा, खेस्स, कुँजुर, टोप्पो, तिर्की, तिग्गा, मिन्ज, एक्का, वरला, वरवा, इन्दवर, लक्डा, बेक, धान्वर, बाधवर, कच्छप, किन्डो, किस्पोट्टा, कन्डा, कोक्रो, गड्डी, खोया, चेरमारको, डडेल, निया, पन्ना, बकुला, बडा, बन्डा, भगत, विन्को, मुन्जनी, रुन्डा, लिन्डा, सोन, महतो, गिधही, कन्हार, बखला, चेलेक्चेला, धेचुवा, चितखा, अम्डी, मिङ्गी, किस्स, खोचोल, कस्प, कुहु ।^{५१}

५२. ठठेर जातका थरहरू:

ठठेर, ठठेरा, कसेरा, तमेरा, कौशल, कौषल, तिलाय, सोराज ।^{५२}

५३. डोम जातका थरहरू:

डोम, मरिक, मलिक, मल्लि, महिल, गुसराम ।^१

५४. ढाँडी^{५४} जात:

^{५०} चौहान सेवा समाजका केन्द्रिय सदस्य- दिनेश चौहानसँग २०७७ चैत ९ गते फोनमार्फत भएको कुराकानीका आधारमा । उहाँ पोखरिया नगरपालिका वार्ड नं. १ गाउँ/टोल- बनकटवाका स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{५१} नेपाल उराँव आदिवासी जनजाति प्रतिष्ठानका अध्यक्ष बेचन उराँवले २०७७ चैत्र ८ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना अनुसार । पत्र अनुसार, उराँव जातिमा थरको स्थानमा जातको नाम उराँउ, झाँगड, धाँगड लेख्ने-लेखाउने चलन रहेको छ ।

^{५२} राहुल कौषल ले २०७८ फागुन ७ गते गते फोनमा कुराकानी मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ जिल्ला बाँके, नेपालगंज उपमाहानगरपालिका, वार्ड नं.- ३, गाउँ/टोल- इकलैनी का स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ र

-मा. सुनिता ठठेर र सुरज कौशलले २०७८ फागुन ९ गते फोनमा कुराकानी मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना का आधारमा । वहाँहरू जिल्ला-रूपन्देही, तिलोतमा नगरपालिका, गाउँ/टोल- सखुवानीका स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{५३} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनामा मधेशी समुदाय अन्तरगत पर्ने एक जात र थरहरू ।

^{५४} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनामा मधेशी समुदाय अन्तरगत पर्ने एक जात ।

५५. तत्मा जातका थरहरूः

तत्मा, ताँती, दास, मण्डल, महारा, पात, बनौजीया ।^{५५}

५६. तमोली^{५६} जातका थरहरूः

तमोली

५७. ताजपुरिया जातका थरहरूः

ताजपुरिया ।^{५७}

५८. तियर^{५८} जातका थरहरूः

मण्डल, बहरदार, गोढी

५९. तुराहा जातका थरहरूः

शाह, साह, तुराहा ।^{५९}

^{५५} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा ।

^{५६} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनामा उल्लेख भएका एक जात । र मिति २०७७ भदौ २९ गते यस मधेशी आयोगले आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी छलफल-बैठकमा वैश्य युवा संघ मार्फत प्राप्त भएको सूचिकृत हुनवाट छुटेको एक जात ।

^{५७} तेजेन्द्र ताजपुरियासँग २०७८ माघ १० गते फोनमा भएको कुराकानीका आधारमा ।

^{५८} निषाद मल्लाह समाज, बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले उपलब्ध गराउनुभएका एक जात र थर ।

^{५९} बिरगुन शाह तुराहा ले २०७८ फागुन ९ गते रामेश्वर प्रसाद साह गोलदार मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ जिल्ला- पर्सा, पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका, वार्ड नं.- ५ का स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ ।

६०. तेली जातका थरहरू:

साह, शाह, तेली, साहु, साहू, गुप्ता, गुप्त, नायक, प्रसाद, चौधरी, सेठ
। ६०

६१. दनुवार जातका थरहरू:

दनुवार, सिंह, राय, ठाकुर, कुमर, कुँवर, धामी, चौधरी, खाँ,
अधिकारी, राई, बहादुर, माझी, खसरी, महतो, फनेत, थारू, गौरूड । ६१

६२. दशनामी सन्यासी/योगी जातका थरहरू:

गिरी, पुरी, भारती, वन, पर्वत, सागर, सरस्वती, आश्रम, आरण्य, तीर्थ,
अतिथी, गोसाईं, योगी, सन्याशी । ६२

६३. दुसाध/पासवान जातका थरहरू:

पासवान, हजरा, हजारा, हाजरा, दुसाद, हजारी, पासमान, पासवान, राम,
दास प्रीयदर्शी । ६३

६० तेली समाज कल्याण नेपाल का अध्यक्ष- शैलेन्द्र साहले २०७७ चैत २८ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना... विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना... पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्ताले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा..., र -डा. चन्देश्वर साह द्वारा लिखित "तेली जातिका अतिर ओर वर्तमान" किताबको (पृष्ठ-९) मा उल्लेख भए अनुसार ।

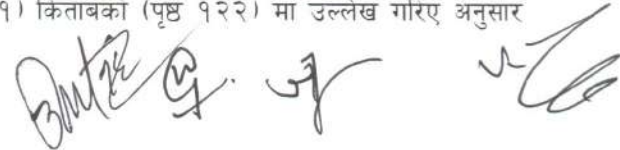
६१ नेपाल दनुवार विद्यार्थी मञ्च का केन्द्रिय अध्यक्ष- जितेन्द्र कुमार सिंह दनुवार ले २०७८ बैशाख २९ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

६२ दशनामी समाज, पर्साका सचिव- बिनोद गिरीले २०७७ चैत ३१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । र उहाँसँग २०७८ माघ १७ गते फोन मार्फत भएको कुराकानीका आधारमा ।

६३ नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना...

-विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा..., र

- दीपक चौधरी द्वारा लिखित "नेपालको मधेशी समुदाय" (२०७१) किताबको (पृष्ठ १२२) मा उल्लेख गरिए अनुसार ।

६४. दोसर वैश्य (गोल्दार) जातका थरहरू:

गुप्ता, प्रसाद, साह, गोल्दार, दोसर वैश्य । ६४

६५. दरै^{६५} जात:

६६. देव जातका थरहरू:

देव, चौधरी । ६६

६७. धानुक जातका थरहरू:

मण्डल, महतो, सदा, चौधरी, गराइन, नेपाली, कापर, निराला । ६७

६८. धाम जातका थरहरू:

करोरी । ६८

६४ नेपाल दोसर वैश्य (गोल्दार) समाज का संयोजक- सुरेश गुप्तासँग २०७७ चैत ८ गते फोन मार्फत भएको कुराकानीका आधारमा ।

६५ नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी- सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकमा प्रकाशित सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

६६ संयोग देवले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ सामाजिक अभियन्ता हुनुहुन्छ र राजविराज नगरपालिका वार्ड नं. १६, गाउँ-टोल- बयरियाका स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ ।

-देव समाजका अध्यक्ष- राकेश देवले २०७७ फागुन २७ गते.... र देव सेवा समितिका अध्यक्ष- ध्रुव देवले २०७८ पुस २२ गते फोनमा कुराभए मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

६७ नेपाल धानुक समाजका अध्यक्ष- रामावली मण्डलले २०७८ साल असोज महिनामा मधेशी आयोगले आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी बैठकमा उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

६८ बरियारपट्टी गाउँपालिका का अध्यक्ष- सन्तोष कुमार मेहताले २०७७ चैत २६ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएको सूचनाका आधारमा ।

६९. धरिकार / धन्कार जातिका थरहरू:

धनिकार, धरिकार, धन्कार ।^{६९}

७०. धिमर/धीवर^{७०} जातका थरहरू:

गोढीया, निषाद, सहनी, चाई

७१. धिमाल जातका थरहरू:

धिमाल, लातेर, तेङ्गमाली, माखिम, चार्ल्स तेङ्गमाली, तेलमा तेङ्गमाली, बाडमाली, चोइमाली, थारू, कान्तिला, राज थारू, राथूम, राजथूम, बंगलाइती, जोडलाइती, बोडलाइती, जोगी, लेम्बाङ्ग, तालिपा, दुधे तालिपा, शुद्ध तालिपा, तेघे, तेघेर्हा, ओघोन्या, दोङ्गे, दीड, हर्दिया, नुनिया, राथुम, कासेर, राजदीड, दीडदोङ्गे, राजदोङ्गे, सिमलदाङ्गे, लक्ष्मी दोङ्गे, नुनिया दोङ्गे, हर्दिया दोङ्गे, ।^{७१}

७२. धुनिया जातका थरहरू:

धुनिया ।^{७२}

७३. धोवी जातका थरहरू:

रजक, पथिक, कनौजिया, आर्या, पत्थरकट्टा, मगता, माहुत, कुशवडिया, मंगी, वाल्मिकी, शाकी, रमन, धोवी, साफी, वैष्ठा, निर्मलकार, रत्ना, वेठा, वैठा, मेहता, मधैया, आर्य, मधेसीया, मधेशीया, दास, कनेजिया, धोवी, रमन, रमण, राउत, माझी, धवल, सम्धी, एसर, राजधोव, चौधरी, महता, माझी, विमल ।^{७३}

^{६९} पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुसाले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{७०} निषाद मल्लाह समाज, बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रीतम मुखियाले २०७८ फागुन १९ गते उपलब्ध गराउनुभएको एक जात र थर ।

^{७१} सोम धिमालद्वारा लिखित "धिमाल जातिको चिनारी (२०६८)" किताबको पृष्ठ ७७ मा उल्लेख भए अनुसार..., र -दिल कुमार धिमालद्वारा २०७३ बैशाख ७ गते "धिमाल जातिको उत्पत्ति तथा थर विभाजन" नामले धिमाल डट कम मा प्रकाशित लेखमा उल्लेख भए अनुसार ।

^{७२} विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना का आधारमा ।

^{७३} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना... र

७४. नटुवा / नेटुवा जातका थरहरू:

राय, राठौर ।^{७४}

७५. नायर जातका थरहरू:

नायर ।^{७५}

७६. नुनिया/नोनिया/लोनिया जातका थरहरू:

नुनिया, नोनिया, लोनिया, महतो, सहनी, मल्लाह, तुराहा, तुरैया, निषाद ।^{७६}

७७. नुराङ्ग^{७७} जात:

७८. पञ्जावी / सिन्धी^{७८} जाति:

- नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{७४} इन्दल राठौरले २०७८ फागुन ९ गते रामेश्वर प्रसाद साह गोलदार मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ जिल्ला- पर्सा, पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका, वार्ड नं.- ५ का स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{७५} अशोक कुमार नायरले २०७८ फागुन २४ गते फोन मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ मोरङ जिल्ला बिराटनगर माहानगरपालिका वार्ड नं. ३ का स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{७६} निषाद उत्थान केन्द्र, शाखा- रौतहट जिल्ला सदस्यले धूपलाल सहनी नषाद मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । र नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा एक जात । साथै गैडहवा गाउँपालिका, रूपन्देहीको तर्फबाट २०७७ अषाढ ३१ गते पत्र मार्फत प्राप्त भएको सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

^{७७} लीन बेनेट, डिल्लीरमन दाहाल र पाभ गोविन्दासामी द्वारा (सेप्टेम्बर २००८) मा लिखित काष्ट, इथनिक, एण्ड रिजनल आइडेन्टिटी इन नेपाल: फरदर एनालाइसिस आफ द २००६ नेपाल डेमोग्राफीक एण्ड हेल्थ सर्भे को पृष्ठ, ३ मा उल्लेख भएअनुसार ।

^{७८} २०७८ फागुन महिनामा विज्ञ समुह र आयोगसँग भएको यस थर सूचिकरण सम्बन्धी छलफलमा प्राप्त भएका सुझाव अनुसार राखिएको हो । गहिरो अध्ययन र अनुसंधान आवश्यक छ ।

७९. पटवा (पटनवार) जातका थरहरूः

दास, पटेल ।^{७९}

८०. पटहार / पटहेरा जातका थरहरूः

पटवा, लहेरा, लहेरी, पटहार, पटहेरा, वकेली ।^{८०}

८१. पर्वेरिया^{८१} जातः

८२. पासी जातिका थरहरूः

सूर्या, महतो, चौधरी, गौतम, तरसुहिया ।^{८२}

८३. पाहान जातका थरहरूः

पाहान, रजपोत, कछुवा, वेमता, दिरूवार, हेमरन, तमडिया, कौडिया, कवा, छुपवार, सवर, तिर्खी ।^{८३}

८४. पोद्दार जातका थरहरूः

पोद्दार, देव, परागर, वैश्य, चौधरी ।^{८४}

^{७९} पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्तले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

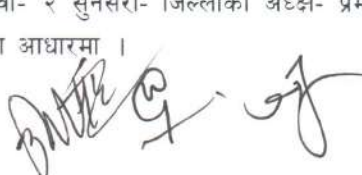
^{८०} पालहीनन्दन गाउँपालिकाका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद साहले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । पटहार नाम विज्ञ-समुह सदस्य विक्रममणी त्रीपाठीले उपलब्ध गराउनुभएको हो । आइमाईहरूका लागि श्रीङ्गारका सामानहरू गाउँ, बस्ती, टोलमा गएर बेच्नेकाम गर्ने एक जात । बीरगंज माहानगरपालिका, अलौँ पर्सामा बसोबास रहेको छ ।

^{८१} नयाँ बच्चाको जन्म भएपछि उक्त बच्चाको घरमा समुहमा आएर नाचगानगरी बधाई एवं सुभकामनादिनेकाम गर्ने एक जात ।

^{८२} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौँले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा ।

^{८३} पुर्ण पाहान र अनिल पाहानले २०७८ माघ ३ गते दशरथ खडिया डुङ्गुङ्गु मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँहरूका अनुसार नेपालमा पाहान जातिको बसोबास झापा जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका वार्ड नं. १५ मा रहेको छ । र पाहान जातिका मानिसहरू नागरी भाषा बोल्ने गर्छन् ।

^{८४} पोद्दार कल्याण समाज नेपाल, केन्द्रिय कार्य समिति इनरूवा- २ सुनसरी- जिल्लाका अध्यक्ष- प्रमोद कुमार पोद्दारले २०७८ माघ १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

८५. पोरवाल^{८५} जातः

८६. बैसखोर / बैसफोर^{८६} जात

८७. बङ्गाली जाति/समुदायका थरहरूः

बङ्गाली, बाघ, सालिनतिनी, राय, खान, पोइला, मांझी, मेचुवा, मेचो, उझा, ओझा, कुशमेतीया, नोडा, सेन गुप्ता, राय, चौधरी, दास गुप्ता, कर्मकार, स्वर्णकार, राय, दिक्षीत, भौमीक, मोदक, मजुमदार, साहा, साहु, साउमंडल, हल्दर, शाहा, चौधरी, रायबोसुनिया, राय, गोस्वामी, पाल, तोपदार, खाँसनाविस, बंगोपाध्याय, वेनर्जी, चक्रवर्ती, मुखर्जी, चक्रवर्ती थाकुर, मुखोपाध्याय, चटर्जी, चटोपाध्याय, उपाध्याय, बंगोवास, वक्सी, वक्षी, भट्टचार्य, भट्टाचार्य, भट्टाचर्जी, गोस्वामी, वोरथाकुर, शर्मा, आचार्यजी, आचार्य, वोरूवा, घोषाल, मजुमदेर, बहांदुरी, मईत्रा, कांजीलाल, महापात्र, गाडगुली, घोष, दत्त, दत्तो, आयानदत्तो, सेन, सरकार, विस्वास, पालीत, पाल, पील, दास, गुहाँ, घर, गुई, गुना, गुप्ता, दे, देभ, नाँग, नन्दी, नुन्दी, नन्दन, कुन्दु, नाथ, धर, दम, सिंह, सिंधा, सिन्हा, सिना, राहा, लाहा, कर, करा, कुरु, मित्र, मित्रा, बोस, वासु, भद्रा, बईतोष, वाल, वान, वन्धु, वर्धन, वर्मा, राना, राय, राय चौधरी, सिल, चेल, चल, चेलभक्षी, समददार, वरूवा, वोरूवा, वरूवाहा, चन्दा, हजरा, कुमार, मन्ना, भुमिक, लाल, मल्लीक, मोल्लीक, चौधरी यादव, चौरङ्गी, थाकुर, घोष, सोदगोप, अगुरी, वरूजीवी, शीभदास, दास, सथिर, सुरी, सुरल, स्वामी, हजाम, सुन्धी, जोगी, कर्मकार, वरूई, मनना, अधिकारी, पोदार, साधुखान, कपासीया, नसकर, सुरी, मलिक, कुर्मी, मोची, राम, घोवा, किसान, राजवंशी, मंडल, मोण्डल, मंडी, केवट, कभी, कभिराज, कौंयडी, करोरी, केवरा, केने, कविरथ, माझी, माझेल, माजी, माला, मलाहा, मलहाभुमीया, सिखारिया, गोवरिया, पंचकोटी, मुलो, डालिया, धुल, मलुवा, झतीया, जैताई, पथुरीया, माघी, माकुर, धानुर ।^{८७}

^{८५} मिति २०७७ भदौ २९ गते यस मधेशी आयोगले आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी छलफल-बैठकमा वैश्य युवा संघ मार्फत प्राप्त भएको सूचिकृत हुनवाट छुटेको एक जात ।

^{८६} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २९ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{८७} नेपाल राष्ट्रिय बङ्गाली समाज, केन्द्रिय कार्यसमिति, बबरमहल काठमाडौं का अध्यक्ष- पार्थो सरकार ले २०७७ चैत ३१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

८८. बड्ही / बड्ई जातका थरहरूः

बड्ही, बड्ई, ठाकुर, शर्मा, सुतिहार, कमार, बरही, बढ ।^{८८}

८९. बन्जारा (सिकारी) जातका थरहरूः

बरही, नट, बैध ।^{८९}

९०. बरनवाल जातका थरहरूः

बरनवाल, वर्णवाल, गुप्ता, साह, गोयल, चौधरी ।^{९०}

९१. बरई जातका थरहरूः

चौरसिया, वरै, बरई, जयसवाल, तमोली, नगवंशी, भगत, राउत, नांग,
तिवारी, मंडल, चौधरी ।^{९१}

^{८८} नेपाल बड्ही समाजका अध्यक्ष- योगेन्द्र शर्माले २०७८ अषाढ १६ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना...,
-पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्ताले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध
गराएका सूचना..., र बरियारपट्टी गाउँपालिकाका अध्यक्ष- सन्तोष कुमार मेहताले २०७७ चैत २६ गते पत्र मार्फत
उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{८९} नथुनी बरही, मुकेश नट र क्रान्ती बैध ले संयुक्तरूपमा २०७८ भदौ ९ गते यस आयोगका सदस्य मा. रेणु साह
मार्फत दिनुभएको निवेदनमा उल्लेख भएअनुसार । उहाँहरू जीतपुर सिमरा उपमाहानगरपालिका वडा नं. १८ का
स्थायी बिन्दा हुनुहुन्छ । र नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१
गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । नेपाल सरकार मन्त्रि परिषदले २०६४ सालमा पारित गरेको मधेशी
समुदाय अन्तर्गत पर्ने जातहरूको सूचि र २०६५ फागुन १४ गतेको कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित "नेपाल
सरकारको निर्णय अनुसार देहाय बमोजिमका जात-जाति र समुदायलाई मधेशी घोषणा" शिर्षकको सूचना वाट प्राप्त
गरेको ।

^{९०} बरनवाल सेवा समिति (आदर्शनगर १० बीरगंज नेपाल)का अध्यक्ष- मुरलीधर बरनवाल ले २०७७ पुस ६ गते
पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{९१} चौरसिया बरई सेवा समिति, बीरगंज, पर्साका सचिव- योगेश्वर प्रसाद चौरसियाले २०७७ चैत २५ गते पत्र मार्फत
उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

९२. बहरदार जातका थरहरूः

मल्लाह, बहरदार, सहनी, साहनी, निषाद ।^{९२}

९३. बहेलिया^{९३} जातः

९४. बाँतर जातका थरहरूः

सरदार, माझी, राजवंशी, ढोकेबाज, धोकेवाल, माइती ।^{९४}

९५. बादी जातका थरहरूः

कश्यप, केसरी, कालियान, जोगी, दास, वैगार, शिंह, वैश्य... ।^{९५}

९६. ब्राह्मण जातका थरहरूः

पाण्डे, पाण्डेय, पाठक, द्विवेदी, दूवे, दुवेदी, तिवारी, त्रिवेदी, त्रिपाठी, मिश्र, मिश्रा, चौवे, चतुर्वेदी, ओझा, उपाध्याय, झा, चौधरी, ठाकुर, शर्मा, शुक्ला, शुक्ल, राय, परिहस्त, ।^{९६}

^{९२} निषाद उत्थान केन्द्रका सुभचिन्तक- भरत बहरदार निषादले निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव- धुपलाल सहनी (निषाद) मार्फत २०७७ फागुन १७ गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ मोरङ जल्ला, धनपालथान गाउँपालिका - ६ का स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{९३} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना का आधारमा ।

^{९४} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा ।

^{९५} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा ।

^{९६} ब्राह्मण समाज नेपाल, जिल्ला कार्य समिति, पर्साका अध्यक्ष- हरिनारायण मिश्रले २०७७ चैत २० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना....,

-मैथिल ब्राह्मण महासभा, काठमाडौं जिल्ला कार्य समिति का अध्यक्ष- सन्तोष कुमार झा ले २०७७ चैत १२ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना....,

- पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुसाले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना....,

९७. बाडिया^{९७} जातः

९८. बारी^{९८} जातः

९९. बिंद / बीन जातका थरहरूः

बिन, वीन, विन, वीन, मुखिया, खरविंद, भगत, सहनी, निषाद ।^{९९}

१००. बिल्टाउ^{१००} जातः

१०१. बेलदार जातका थरहरूः

बेलदार, राउत, महतो, सिंह, चौहान, शर्मा, चौहान, चौधरी, निषाद
।^{१०१}

- नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना...,

- विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा... र

- संयुक्त मधेशी सेवा समाज नेपाल, मकवानपुर हेटौडा-४ ले २०४६ माघ १४ गते यस मधेशी आयोगमा "मधेशी अन्तर्गतको जाति र थर सुचिकृत गरि पाउँ" भनी दिएको निवेदनमा उल्लेखित सूचना अनुसार ।

^{९७} यस थर सूचिकरण विज्ञ समुह सदस्य- बिक्रममणी त्रिपाठी मार्फत प्राप्त भएको एक जात ।

^{९८} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा एक जात ।

^{९९} निषाद उत्थान केन्द्र सर्लाही जिल्ला अध्यक्ष- रामएकबाल मुखिया (निषाद)ले निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव- धूपलाल सहनी (निषाद) मार्फत २०७७ फागुन १७ गते उपलब्ध गराएका सूचना..., र

-नेपाल निषाद मल्लाह समाज, केन्द्रिय कार्यालय बिराटनगरका अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएको सूचनाका आधारमा ।

^{१००} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनामा मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने एक जात ।

^{१०१} नेपाल बेलदार जाति उत्थान समिति, केन्द्रिय कार्यालय- जनकपुर माहानगरपालिका, बेलदारपट्टी, धनुषा का अध्यक्ष- राम प्रमोद राउत ले २०७७ कार्तिक २५ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., र

१०२. बोट जातका थरहरू:

बोट, बोटे, सहनी, निषाद ।^{१०२}

१०३. बोटे जातका थरहरू:

बोटे, पानी बोटे, पाखा बोटे, सुनधुवा बोटे, कछाडे बोटे, कालाजिब्रे बोटे, सेतीजिब्रे बोटे, ध्वाँसे बोटे, हण्डी जिब्रे बोटे, चप्रानी बोटे, थार बोटे ।^{१०३}

१०४. भर जातका थरहरू:

भर ।^{१०४}

१०५. भाट / भाड जातको थरहरू:

भाट ।^{१०५}

-निषाद उत्थान केन्द्र रूपन्देही जिल्ला प्रतिनिधी - चन्द्रिका बेलदारले निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव- धुपलाल सहनी (निषाद) मार्फत २०७७ फागुन १७ गते उपलब्ध गराएका सुचनाका आधारमा । उहाँ रूपन्देही जिल्ला, सिक्टाहान - ६ का स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ ।

^{१०२} बेलौरि नगरपालिका, सुदुरपश्चिम प्रदेश, जिल्ला- कञ्चनपुरका अध्यक्ष- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत- नेत्र प्रसाद पौडेलले २०७७ फागुन २८ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सुचनाका आधारमा । र धुपलाल सहनी निषादसँग २०७८ फागुन १६ गते भएको छलफलका आधारमा ।

^{१०३} डि. बी. राई र नवराज कोयु (२०६९) द्वारा लिखित "बोटे जातिको चिनारी" (पृ. २७,२९) मा उल्लेख भएअनुसार ।

^{१०४} गिरजेश कोइरीले २०७८ फागुन २० गते उपलब्ध गराएका जात र थर । उहाँ मधेशी आयोगमा कार्यरत हुनुहुन्छ र नवलपरासी जिल्ला, रामग्राम नगरपालिका, वार्ड नं. ७ देउरवाका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । उहाँका अनुसार लोहसडा र बैकुण्ठपुर गाउँमा भर जातिको बसोबास रहेको छ ।

^{१०५} जिल्ला भ्रमण, छलफल, गोष्ठीबाट मधेशी आयोगले प्राप्त गरेको सूचिकृत हुनबाट छुटेको एक जात । र विज्ञ समुह सदस्य बिक्रममणी त्रिपाठीले उपलब्ध गराउनुभएको सूचनाका आधारमा ।

१०६. भुर्जी / भुजवा / भूज / भूज जातका थरहरू:

गुसा ।^{१०६}

१०७. भूमिहार जातका थरहरू:

तिवारी, ओझा, चौधरी, शर्मा, शाही, पाण्डे, सिंह, ठाकुर, दुबे, राय,
झा, सिन्हा, मिश्रा, मिश्र, द्विवेदी, राउत ।^{१०७}

१०८. मंगता (महाउत) जातका थरहरू:

मंगता, महाउत ।^{१०८}

१०९. मल्लाह जातका थरहरू:

मल्लाह, मुखिया, सहनी, सहानी, केवट, घटवार, रायमाझी, निषाद ।^{१०९}

११०. महापात्र जातका थरहरू:

झा, चौधरी, पाण्डे ।^{११०}

^{१०६} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशियाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । र बेलौरि नगरपालिका, सुदूरपश्चिम प्रदेश, जिल्ला- कञ्चनपुरका अध्यक्ष- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत- नेत्र प्रसाद पौडेलले २०७७ फागुन २८ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१०७} नेपाल ब्रह्मर्षि समाज, काठमाडौं का अध्यक्ष- ललन कुमार तिवारी ले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१०८} बाँके जिल्ला, डुडुवा गाउँपालिका वार्डनं. ६ का अध्यक्ष- मोहन राम मिश्राले २०७७ फागुन १३ गते महाउत-मंगता जाति मधेशी समुदाय अन्तर्गत सूचिकृत गर्नकालागि गर्नुभएको सिफारिस, -महाउत (मंगता) समुदाय संघर्ष समिति, डुडुवा गाउँपालिका वार्डनं. ६ महाउत टोल, बाँकेका तर्फबाट केलाराम महाउतले २०७७ चैत २ गते यस मधेशी अयोगका सदस्य मा. विजय कुमार गुप्ताज्यू मार्फत दिनुभएको निवेदन, र उहाँसँग २०७७ चैत १४ गते फोनमा भएको कुराकानीका आधारमा ।

^{१०९} -बरियारपट्टी गाउँपालिका का अध्यक्ष- सन्तोष कुमार मेहताले २०७७ चैत २६ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्ताले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना, ...विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा... र नेपाल निषाद मल्लाह समाज, बिराटनगर का अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{११०} महापात्र पुनरूत्थान समाज नेपाल, केन्द्रिय कार्यालय जनकपुर उपमहानगरपालिका-२० धनुषाका अध्यक्ष- कलाधर झाले २०७७ चैत ९ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१११. माझी जातका थरहरू:

माझी ।^{१११}

११२. मालपाँडे/मालपहाडे जातका थरहरू:

गोरी, कुराली, देवी, देहरी, क्षाहाछी ।^{११२}

११३. मारवाडी जाति/समुदायका थरहरू:

अग्रवाल, ओसवाल, अटल, अडुकिया, आंचलिया, आदित्य, इनाजी, इनानी, इन्दोरिया, ऐरन, कसल, कयाल, कुच्छल, कादमिया, केडिया, कानोडिया, कागलीवाल, केजरीवाल, कानसरिया, कन्दोई, करवा, काबरा, कोठारी, कुचेरिया, कुण्डलिया, कंचारिया, करनानी, करवा, कोचर, कुहाड, कलानोरीया, कसरिया, खरिया, खेतान, खेमका, खण्डेलवाल, खजेड, खटेड, खेडवाल, गोयल, गावडिया, गोयन, रंग, गुप्ता, गाडिया, गोयन्का, गिरिया, गोल्यान, गीदडा, थणेरीवाल, गोल्छा, गोतानी, गेदेया, गिडिया, गांधी, गट्टाणी, गीया, घिराइया, घिया, घाडेया, घाडेवाल, घोडिवाल, घोडावत, चोखानी, चौधरी, चमरिया, चेतानी, चैनवाल, चिरानियाँ, चितलांगीया, चिण्डालिया, चाचान, चमडिया, चोपडा, चोरडिया, चेनवाल, चांडक, चिनडालिया, चौबे, चोटिया, चतुर्वेधि, चुलिवाल, चौमाल, छाजड, छल्लानी, छगानी, जालान, जोधानी, जिंदल, जोडिवाल, जटिया, जाजोदिया, जगनानी, जाजु, जेशानी, जाखेटिया, जैन, जोशी, जमालिया, जेकवाल, झंवर, झुनझुनवाला, टेलटिया, टिवडेवाल, टिकमानी, टेकडीवाल, टाइवाला, टाँटिया, डालमिया, डोकानिया, डागा, डोसी, ढाणावाले, ढाणीवाल, ढण्ड, तोदी, तायल, तोतला, तापडिया, तोषनीवाल, तातेड, तुलस्यान, तिगल, तिवारी, दुगड, दारुका, देवडा, दिनोदिया, दोरलिया, दायमा, दिक्षित, धूर्त, धडेवा, धनावत, धानुका, धुडका, धारीवाल, धारण, धानुडीवाल, नायल, नागल, नरसरिया, नेवटिया, नागोरी, नौलखा, नाहर, नाहटा, नियाला, पंसारी, पोद्दार, पागडीवाल, पटवारी, परवानी, पडतानी, पेडिवाल, पगलिया, पारख, पिचा, पुरोहित, परासर, पारिक, पांडिया, पंचारीया, पाटोदिया, पचीसिया, पुगलिया, पंचोवाल, पंचारिया, फलोदिया,

^{१११} नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदले २०६५ सालमा पारित गरेको मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जातहरूको सूचि र २०६५ फागुन १४ गतेको कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित "नेपाल सरकारको निर्णय अनुसार देहायबमोजिमका जात-जाति र समुदायलाई मधेशी घोषणा" शिर्षकको सूचना वाट प्राप्त गरेको जात ।

^{११२} सतिश मालपाँडेले दशरथ खडिया डुडडुड मार्फत २०७८ माघ ८ गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । मालपाँडे जातिको बसोवास मेचीनगर नगरपालिका, बिर्तामोड झापामा रहेको छ । यी जातिका मानिसहरू मालपहाडे भाषा बोल्ने गर्छन ।

वागोटिया, बथवाल, बंशल, बांगड, बैराठी, बाजोरिया, बजाज, बकां, वैध, वाडला, बजावतिया, वाडेतिया, बगडीया, बिन्दल, बागडी, वाहेती, बियानी, बोथरा, बेगवानी, बांठिया, बाफना, बेगानी, बोरड, बरमेचा, बारठ, बोहरा, बंग, बागर, बिरला, बिहाणी, बांठिया, बरडिया, बेरड, बुटोलिया, बवेरवाल, भांगड, भीमसरिया, भदोडिया, भुपाल, भदंग, भुतोडिया, भुरा, भुगडी, भरेडा, भारदव, भट्टर, भंसाली, भगेलावाला, भोडका, भुवानिया, मितल, मोदी, मोर, मित्रुका, मिण्डा, मुरारका, मोहपाल, मंगल, मयंक, कधुकुल, महेन्सरिया, माघोडिया, मालपानी, मून्दडा, मोहता, मारु, मालु, मणोत, मरोटी, मिश्रा, मल्ल, मंत्री, मान्धणा, माहेश्वरी, मेहता, मुनोत, मिश्र, मर्हषी, माखरिया, मस्करा, राजगढिया, रुङ्गटा, रतेरिया, रामपुरिया, राणासरिया, रावलवासिया, राठी, रांका, राजपुत, राखेचा, रिणवा, लश्करी, लोहिया, लम्बोरिया, लोहारीवाला, लोखोटीया, लाठ, लोढा, लाहोरी, लुनावत, लालवानी, लालानी, लुनिया, लाटा, लिला, व्यास, वर्मा, सरिया, सिंघानिया, सर्राफ, सुरेका, सुल्तानिया, सुद्रनिया, सिंघल, सरावगी, सँगतानी, संघाई, सुखानी, सारडा, सोन्थालिया, सरल, सावरथिया, सिरोहिया, सानी, सोमानी, सेठिया, सिंधी, सोनावत, सुराणा, संचेती, सिकवाल, साबु, सांड, सेखानी, सिंधी, सिसवालिया, सुरोलिया, सारस्वत, सिधमुखिया, शह, शारडा, शेखानी, शर्मा, शाहेवाल, हरलालका, हेडा, हिरावत, हरितवाल, हिसारिया, त्रिपाठी ।^{११३}

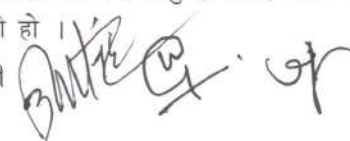
११४. माली / सैनी जातका थरहरू:

माली, भगत, भण्डारी, मालाकार, सैनी, ठाकुर, शाही, साह ।^{११४}

^{११३} नेपाल राष्ट्रिय मारवाडी परिषदका महासचिव- चतुर्भुज सरियाले २०७७ अशोज १६ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{११४} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

-बरियारपट्टी गाउँपालिका का अध्यक्ष- सन्तोष कुमार मेहताले २०७७ चैत २६ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., र रामचन्द्र मालीले २०७६ फागुन ९ गते रामेश्वर प्रसाद साह गोलदार मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ जिल्ला- पर्सा, पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका, वार्ड नं. -५ का स्थायी वासिन्दा हुनुहुन्छ । -निषाद मल्लाह समाजका अध्यक्ष- प्रीतम मुखियाले सैनी जात र थरहरू (सैनी, ठाकुर, शाही, साह) उपलब्ध गराउनुभएको छ । विज्ञ समुहको सुझाव अनुसार सैनी लाई संगै राखिएको हो ।

११५. मुडियारी / मोरियारी जातका थरहरूः

मुडियारी, तम्बुवार, केरकेटा, टेटवेनयाँ, टोपो, कछुवा, बंएर, टरवार, मुजनी, उँध, माडपर्नित, बधुवार, सपुवार, सर्गाँसम्दुवार, सउरा, अन्धी, जमुखुण्डी, सरदार, मुखिया, देवान, चिनारी, जाँच, जम्दार, मुल्की, परगया, कण्ठे, पहेरे, महतो, सहनी, निषाद ।^{११५}

११६. मुण्डा जातका थरहरूः

मुण्डा, केरकेटा, दिखार, केया, तमवार, बिर्नी, कछुवा, टोप्पो, इन्दुवार, वाघावार ।^{११६}

११७. मुराउ जातका थरहरूः

मौर्य ।^{११७}

११८. मुसहर जातका थरहरूः

मुसहर, सदा, ऋषिदेव, हेमराम, भदरी, माझी, तिरहुतिया, मधैया, ढोलबाजा, कहँरिया, रिखिकुल, तिरासक ।^{११८}

^{११५} नेपाल मुडियारी भाषा संस्कृति पहिचान उत्थान केन्द्रका सचिव- सुर्यनारायण मुडियारी सँग २०७८ माघ ११ गते फोन मार्फत भएको कुराकानीका आधारमा । उहाँ कटहरी गाउँपालिका वार्ड नं. ७ गाउँ/टोल- डडटोली का स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । साथै निषाद उत्थान केन्द्र औरही इकाई समिति अध्यक्ष- शिवशंकर महतो निषादले २०७७ फागुन १७ गते निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव- ध्रुपलाल सहनी निषाद मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{११६} नेपाल मुण्डा उत्थान समाज झापा का अध्यक्ष- बन्धन कुमार मुण्डा र सदस्य-रतिलाल मुण्डाले दशरथ खडिया डुडडुड मार्फत पत्रद्वारा उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँहरूका अनुसार नेपालमा मुण्डा जातिको बसोबास झापा, मोरङ र सुन्सरी जिल्लामा रहेको छ, र मुण्डा जातिका मानिसहरू सादरी र मुण्डारी भाषा बोल्नेगर्छन ।

^{११७} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{११८} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा....., र

११९. मेचे जातका थरहरूः

मेचे, नार्जीनारी, वासुमतारी, छौफारी, मच्छारी, गयारी, हाजोआरी,
हायैनारी, सर्गीयारी, बौआरी, दैमारी, काफलारी, वरयगारी । ११९

१२०. मेस्तर / हलखोर जातका थरहरूः

हलखोर, राउत, मेहतर, जम्दार, मंगी, मेस्तर । १२०

१२१. यादव जातका थरहरूः

अरगरिया, अधिकारी, आव, अन्धकुलिया, अहिर, अभिरान, आहुक, उपरझिया,
उग्रैत, कुसियैत, कुशमैता, करनैता, कुमरसनिया, करुवार, कृष्णवार, कहवैक,
कैवार, कापैर, कापरी, कौडगिया, कहवैता, खमहान, खेरवार, खैरवान, खिरहरी,
खबरिया, खझा, गोडहान, गवाला, गोपाली, गरगरिया, गोप, गोईत, गुरमैता,
गोहिवार, गोहितमान, गोठिया, घोषी, घोषाल, चटरैत, (चिपरैत), चाड, चौधरी,
चौडवार, छिटान, छिटान, जमुयैत, झखरैत, टरैत, टरटरी, टिकैत, ठडिया,
डरखोरिया, डबरिया, तेथवार, दरघैत, देउरी, देवहरि, देवमिडिया, दास, धनखोटी,
धुरझार, धामी, नाड, नडसरिया, नकहना, नकहान, नगरवार, लगरवार,
नन्दनवार, पुनसिया, पसैला, पघैया, परजनिया, गरपडि, पुनिया, फरकार,
वरवरिया, वडवरिया, वहडखेर, विराजी, वनेवार, बुधनगरिया, वनवरिया,
वरसनिया, वर्दिया, वैदा, वटहा, वरहा, वडियैत, वनैता, वनरैत,
चदिसवार, भुडेर, भुसकुलिया, भोड, भिन्डवार, भरमैता, भोरमहिता,
भेडवार, मरैता, मरिता, माँझी, मुखिया, मरिक, मटियैत, मसैता, मघैया,
मुडिया, महरान, मंगरदैता, मंगरैत, मनकुडिया, माल, मखुलिया, मोधवान,

-विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

११९ चुडादेव सिंह लामा द्वारा लिखित "नेपालका आदिवासी तथा जनजाति संस्कार- एक परिचय" किताबको (पृष्ठ, १७३) मा उल्लेख भए अनुसार ।

१२० नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ वैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा ।

मुसियैत, मधुकरिया, मडर, मरबैता, महत्मान, मुंगिया, यादव, राव, रावत, राउत, रान, रुद्रवान, राय, रेघान, रोहिता, लिजपुरिया, निजपुरिया, लहोटिया, सिपलिया, सिंह, सतरा, सढोक, सदा, सरसैत, सुनैत, सहनोगिया, सलहैता, सिंहमैत, सरमैत, सरमैता, सुरैत, सुनरैत, सडहान, हाइत, हजरा, हनवरिया ।^{१२१}

१२२. राजधामी जातका थरहरू:

राजधामी, धामी, रजहैन, भडैरिया, गहवैरिया, थानपति, करैया, नौघरिया, डाड-मरिया, गेर्हा, फनैत, माइझ, पावे, कलिया, गोरैया, वाघमरिया, निरन्जन खा, माइन्जन, बच्छार, धापडिया, विध्यापैठ, गहैलिया, गोरखनाथ, सकरदत, गुरुघराना ।^{१२२}

१२३. राजपुत जातका थरहरू:

सिंह, शाह, चौहान, कुवंर, राणा, ठाकुर ।^{१२३}

१२४. राजवंशी जातका थरहरू:

राजवंशी, खोटा, खटहा, ताजपुरिया, कानगोई, कोच, चाउलिया, दुधिया, सरनीया, रमानीया, कोल मकरा, बोडा, सिंह, लाल, सरी, देवी, राजवंशी ।^{१२४}

^{१२१} नेपाल यादव सेवा समिति, केन्द्रिय कार्यालय, लगनटोल काठमाडौंका अध्यक्ष- भुवनेश्वर यादवले २०७७ कार्तिक २३ गते पत्र मार्फत उपलब्ध यराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१२२} "राजधामी जातिको संस्कृति" नामक फेसबुक पेजबाट २०७८ माघ १७ गते प्राप्त गरेको ।

^{१२३} संयुक्त मधेशी सेवा समाज, मकवानपुर हेठौडा- ४ का अध्यक्ष- शुसिल प्रसाद सेनुरिया बनिया (गुड्डु)ले २०७६ माघ १४ गते पत्र मार्फत "मधेशी अन्तर्गतको जाति र थर सुचिकृत गरी पाउँ" भनी यस आयोगमा दिएका निवेदनमा उल्लेख भएका सूचनाका आधारमा..., र

-राजपुत समाज नेपालका अध्यक्ष- विजय कुमार सिंह र महासचिव- संजीव सिंह ले सुंक्तरूपमा २०७८ फागुन २० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१२४} डा. विष्णु विभु घिमिरे द्वारा २०७७ जेठ १४ गते (May 27, 2020) मा लिखित "राजवंशी जातिका गोत्र र थर : एक अवलोकन" शिर्षकमा कोचिला न्युज पत्रिकाले प्रकाशित गरेको लेखमा उल्लेख भएअनुसार ।

१२५. राजधोब जातका थरहरू:

राउत, खडगा, पैकरा, लौंगी, परिहस्त, दास, ईसर, गामी, गाईम, विश्वास, प्रमाणी, अधिकारी, पैरा, मडर, मंडल, मण्डल, माझी, कापैर, सन्त, पायक, पाँण्डे, सिंह ।^{१२५}

१२६. राजी जातका थरहरू:

राजी, पाण्डाली, नौकुले, पूर्वीय, पाण्डाली, नौकुले, पूर्वीय, घटाला, जमाल, कुइनेल, कचाले, सोल्ट्याल, डुंग्रेल, कुम्ल्याल, मुड्याल, भट्क्या, डम्भवाल, गजरेल, ग्रन्वाल, नौकुल्या, तम्च्याल नग्याल, गोड्याल, माहाटनौ, टलगइ, नैन्याल, भड्क्या, गुरुवान, डुंग्रेल, पूर्वा, छत्याल, दौन्याल, टोल्याल, सम्ज्याल, छिन्च्याल, खोन्याल, केलाने, धुल्याल, नैहारी, गोठ्याल, भुम्क्याल, लोड्याल, वागडुल्याल, घटाला, कुम्ल्याल, मन्कापान्या, डिग्याल, वड्क्याल, ठौन्याल ।^{१२६}

१२७. राड जातका थरहरू:

वर्मा ।^{१२७}

१२८. रस्तोगी जातका थरहरू:

रस्तोगी ।^{१२८}

^{१२५} राजधोब सम्पर्क परिवारका अध्यक्ष- जगदिश प्रसाद राउतले २०७७ साल अशोज महिनामा यस मधेशी आयोगले आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी बैठक, छलफलमा उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१२६} विकीपेडियामा उल्लेख भए अनुसार । https://ne.wikipedia.org/wiki/राजी_जाति

^{१२७} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशियाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१२८} नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी- सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकमा प्रकाशित सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

१२९. राजभर जातका थरहरूः

राजभर, राजभोर, भोर, भर, चौधरी, सिंह, वर्मा, सिन्हा, रायभर, भारद्वाज, राय, पटेल, राउत, भरभूज, राजवंशी, बेलदार, मण्डल, राजपुत, नागवंशी, भरशिव ।^{१२९}

१३०. रौतिया जातका थरहरूः

रौतिया, देम्की, पाराह ।^{१३०}

१३१. रौनियार जातका थरहरूः

रौनियार, साह, साहु, भगत, गुप्ता, बनिया, नोनियार, वानिया, ।^{१३१}

१३२. लखेरा^{१३२} जातः

१३३. लहेरी जातका थरहरूः

लहेरी ।^{१३३}

^{१२९} धिरज वर्माले २०७८ फागुन १५ गते ई-मेल द्वारा पत्र लेखी उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ सुनसरी जिल्ला, इनरूवा नगरपालिका, वार्ड नं.- ४ हनुमानटोलका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ र राजभर जातिका विज्ञ, जानकार र अगुवा हुनुहुन्छ । र सविना कुमारी राजभर (विराटनगर माहानगरपालिका, जाहादा २) बस्ने ले उपलब्ध गराएका सूचना का आधारमा ।

^{१३०} जीवन रौतियाले बन्धन मुण्डा र दशरथ खडिया मार्फत २०७८ माघ ३ गते पत्रमार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ मेचीनगर नगरपालिकाका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । उनका अनुसार रौतिया जातिका मानिसहरू सादरी भाषा बोल्ने गर्छन र नेपालमा रौतिया जातिको जनसंख्या ५३ रहेको छ ।

^{१३१} नेपाल रौनियार महासंघ, केन्द्रिय कार्यालय- जनकपुरधाम नेपालका महासचिव- श्रवण कुमार साहले २०७७ चैत १३ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., र संयुक्त मधेशी सेवा समाज, मकवानपुर हेठौडा ४ का अध्यक्ष- शुसिल प्रसाद सेनुरिया बनिया (गुड्डु)ले २०७६ माघ १४ गते पत्र मार्फत "मधेशी अन्तर्गतको जाति र थर सुचिकृत गरी पाउँ" भनी यस आयोगमा दिएका निवेदनमा उल्लेख भएका सूचनाका आधारमा ।

^{१३२} निषाद मल्लाह समाज विराटनगरका अध्यक्ष- प्रीतम मुखियाले २०७८ फागुन १९ गते उपलब्ध गराउनुभएको एक जात ।

^{१३३} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

१३४. लोध जातका थरहरू:

लोध, सिंह, राजपुत, कौपल, लोधी । १३४

१३५. लोहार जातका थरहरू:

ठाकुर, विश्वकर्मा, शर्मा, लोहार, वर्मा, सुतिहार, मिस्त्री, घतानी । १३५

१३६. वनपर जातका थरहरू:

मल्लाह, सहनी, साहनी, निषाद । १३६

१३७. वालमिकी जातका थरहरू:

वालमिकी । १३७

१३८. शिवहरे वैश्य^{१३८} जात:

^{१३४} लोध उत्थान मञ्च का अध्यक्ष- सत्यदेव लोध सँग २०७८ माघ २ गते फोनमा भएको कुराकानी मार्फत प्राप्त सूचनाका आधारमा ।

^{१३५} नेपाल लोहार संघका अध्यक्ष- तेजनारायण ठाकुरले २०७७ साल असोज १२ गते यस मधेशी आयोगले आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी बैठक, छलफलमा उपलब्ध गराएका सूचना...

- विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका..., र

- नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशियाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१३६} नेपाल निषाद मल्लाह समाज, बिराटनगर का अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना...

-निषाद उत्थान केन्द्र, शाखा कार्यालय, झापाका अध्यक्ष- श्रीलाल सहनी निषादले निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव- धुपलाल सहनी मार्फत २०७७ फागुन १६ गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१३७} नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशियाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१३८} मिति २०७७ भदौ २९ गते यस मधेशी आयोगले आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी छलफल-बैठकमा वैश्य युवा संघ मार्फत प्राप्त भएको सूचिकृत हुनबाट छुटेको एक जात ।

१३९. सन्थाल / सतार जातका थरहरू:

किस्कू, मर्डी, सोरेन, मुर्मु, हेमरम, हास्दा, टुडू, बास्के, वेस्रा,
चोडे, पाउरीया, वेदिया, हाँस्दक, हेमब्रम, मर्डी, सोरेन, वास्के, पौरिया, चोणे,
वेदिया । १३९

१४०. सरनरियाक^{१४०} जात:

१४१. सरभङ्ग जातका थरहरू:

सरवरिया, सरभोर, सरभङ्ग, धामी, वाँतर, नट । १४१

१४२. सरवरिया जातका थरहरू:

सरवरिया, मण्डल, सरवरिया मण्डल । १४२

१४३. सिख जाति/समुदायका थरहरू:

सिंह, कौर । १४३

^{१३९} <https://ne.wikipedia.org/wiki/> र लगन राई, दुर्गा हाँस्दा द्वारा लिखित "सन्थाल जातिको चिनारी (२०७५) किताब वाट लिइएको ।

^{१४०} नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदद्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी- सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत" भन्ने शिर्षकमा प्रकाशित सूचनामा उल्लेख भएको एक जात ।

^{१४१} नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचनाका आधारमा ।

^{१४२} सरवरिया सामाज नेपाल, सबैला नगरपालिका- १२ रघुनाथपुर धनुषाका अध्यक्ष- प्रमोद सरवरिया ले २०७७ माघ २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^{१४३} गुरुद्वारा गुरु नानक सत्संग समिति, कुपण्डोल, ललितपुरका अध्यक्ष- प्रितम सिंहले २०७७ चैत २५ गते उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१४४. सुडी जातका थरहरूः

महासेठ, महतो, साह, पूर्वे, हाथी, नायक, गामी, पञ्जियार, पंजियार, राजत, कारक, चौधरी, सुडी, मण्डल, भगत, कापडी, कपरी, कापर, महथा, विच्छा, प्रधान, गाई, गाइ, गुप्ता, माझी, ब्यार, खर्गा, पाण्डे, साहु, साहुजी, गाडा, खाँ, नायक, भगत, सतार, निराला । १४४

१४५. सोनार जातका थरहरूः

सोनार, साह, शाह, स्वर्णकार, सर्राफ, सोनल, ठाकुर, गुप्ता, सोनी, प्रसाद, वर्मा, वर्मा, । १४५

१४६. सोरहिया / सोरैया जातका थरहरूः

मल्लाह, सहनी, मुखिया, गोडी, निषाद । १४६

१४७. सैथवार जातका थरहरूः

सिंह । १४७

१४४ सुडी समाज काठमाडौंका अध्यक्ष- डा. अशोक महासेठले महासचिव- शीतल प्रसाद महतो मार्फत २०७७ माघ २८ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., बरियारपट्टी गाउँपालिकाका अध्यक्ष- सन्तोष कुमार मेहताले २०७७ चैत २६ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., र नेपाल सुडी समाज, केन्द्रिय कार्यालय विराटनगर १९ का अध्यक्ष- रामेश्वर साहले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१४५ नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्तले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., नेपाल स्वर्णकार सेवा समिति, काठमाडौंका सचिव- प्रभु प्रसाद सोनारले यस मधेशी आयोगले २०७७ साल असोज महिनामा आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी बैठकमा उपलब्ध गराएका सूचना..., र सुनसरी जिल्ला निवासी जितेन्द्र वर्माले व्यक्तिगत रूपमा उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१४६ निषाद उत्थान केन्द्र चितवन जिल्ला शाखा अध्यक्ष- प्रभु सहनी निषादले निषाद उत्थान केन्द्रका महासचिव- धूपलाल सहनी निषाद मार्फत २०७७ फागुन १७ गते उपलब्ध गराएका सूचना..., र नेपाल निषाद मल्लाह समाज, विराटनगर का अध्यक्ष- प्रितम मुखियाले २०७७ चैत ३० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१४७ पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्तले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१४८. हजाम / नाई / नाउँ जातका थरहरू:

ठाकुर, हजाम, हाजाम, नाई । १४८

१४९. हलखोर / मेस्तर जातका थरहरू:

हलखोर, राउत, मेहतर, मेस्तर, जमदार, मंगी । १४९

१५०. हलुवाई जातका थरहरू:

हलुवाई, साह, शाह, साहु, गुप्ता, दास, मोदनवाल । १५०

१४८ बिरेन्द्र ठाकुरले व्यक्तिगत रूपमा उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँ महोतरी जिल्लाका स्थायी बासिन्दा हुनुहुन्छ । साथै न्युज २४ टिभी मा "मिथिला दर्शन कार्यक्रम" प्रस्तोता हुनुहुन्छ । र नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१४९ नेपाल सरकार तत्कालिन सङ्घीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार काठमाडौंले २०७४ बैशाख १७ गते "दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा" जारी गरेको सूचना...., र विदेह नगरपालिका, धनुषाका अध्यक्ष- बेचन दासले २०७७ भदौ ११ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

१५० हलुवाई समाज नेपाल, केन्द्र कार्यालय राजविराजका अध्यक्ष- शत्रुघ्न साह हलुवाई ले २०७७ चैत २२ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा । उहाँका अनुसार मोदनवाल थर भैरहवा-बुटवलतिर पाइन्छ र दास थर झापा जिल्लाको गौरिगंज तिर पाइन्छ ।

७. नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी" शीर्षकका अनुसार सूचिकृत गरिएका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात/जातिहरू तथा छुट्टै संवैधानिक आयोगको मान्यता प्राप्त गरी क्रियाशील रहेको जाति/समुदाय:

१. थारू जाति/समुदायका थरहरू:

लेखी, गहदार, तबदार, भगत, माझी, थानदार, विश्वास, फौजदार, मण्डल, रौतार, सुतिहार, लेखी, खवानी, खनेत, पन्जियार, दनुवार, गौरो, बछार, महतो, मडर, खवास, लोहवरिया, अमिदुवाई, इसराम, विश्वास, महन्थ, महतो, चौधरी, दहित, राउत, राना, दास, थारू, ओझैया, धामी ।^१

२. मुसलमान जाति/समुदायका थरहरू:

अतहरी, अन्सारी, इदरीशी, कसाई, कवडिया, कुरेशी, कवारी, कवाडी, कसाव, कुजार, कुजडा, खान, खाँ, खानम, खातुन, गद्दी, गुज्जर, चौधरी, चिस्ती, चुरिहार, जट, जोलाहा, जागा, जाफरी, ठकुराई, डफाली, तेलिया, तेली, दफाली, देवान, दर्जी, धरिकार, धोबी, धोवी, धुनिया, निसा, नदाफ, नाई, नट, नटुवा, नेटुवा, नाउ, पठान, प्रविन, फकिर, फारुकी, वन्जारा, भंगी, भाड, भाट, मनियारा, मन्सुरी, मियां, मुसलमान, मलाह, मोची, मेहतर, मुकेरी, मेकरानी, मिकरानी, राइन, रायन, राउत, लहेरी, लारी, वेहना, वानो, वेगम, शेख, शैप्य, शाह, सैय्यद, साई, साफी, सिद्दिकी, सद्दीकी, सलमानी, सिद्दीक, हलुवाई, हलवाई, हजाम ।^२

^१ दीपक चौधरी द्वारा लिखित "नेपालको मधेशी समुदाय" (२०७१) को (पृष्ठ १६३, १६४) मा उल्लेख गरिए अनुसार..., र -पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्तले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचनाका आधारमा ।

^२ यस मधेशी आयोगले २०७७ साल अशोज महिनामा आयोजना गरेको थर सूचिकरण सम्बन्धी छलफल, बैठकमा प्राप्त भएको र जिल्ला भ्रमणबाट आयोगले प्राप्त गरेका सूचना..., र पालहीनन्दन गाउँपालिका, नवलपरासीका अध्यक्ष- बैजु प्रसाद गुप्तले २०७७ चैत १० गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना..., नरैनापुर गाउँपालिका, बाँकेका अध्यक्ष- इशितयाक अहमद शाहले २०७७ फागुन २१ गते पत्र मार्फत उपलब्ध गराएका सूचना... र

- दीपक चौधरी द्वारा लिखित "नेपालको मधेशी समुदाय" (२०७१) किताबको (पृष्ठ, १७६) मा उल्लेख गरिए अनुसार ।

अध्ययन अनुसार प्राप्त भएका नेपालमा मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने

जात/जातिहरू

१.अग्रहरी, २.अमात, ३. ककैहिया, ४.कथवनियाँ/सिन्दुरिया, ५.कंसाकार (कसेरा),
 ६.कमर/कमार, ७.कमलापुरी वैश्य-वनिया, ८.'करूवाः, ९.'कलरः, १०.'कलवारः,
 ११.कलाल, १२.कवर, १३.कसौधन, १४.कमकड, १५.कहार, १६.कानु, १७.कायस्थ,
 १८.किसान, १९. कुम्हार/कोहार, २०.कुमाल, २१.कुर्मी, २२.कुरीन/कुलीन, २३.
 कलावणजर/कलावाज, २४.कुश्मा, २५.कुसुण्डा, २६.कुष्ठाडिया, २७.केवट, २८.केवर्त,
 २९.केशरी, ३०.कोईरी-कुशवाहा, ३१.कोचे, ३२.कोरी, ३३.कोल/कौल, ३४. खटिक, ३५.खडिया,
 ३६.खत्वे, ३७.खुलवट/खुनोट, ३८.खवास, ३९.गडेडीया, ४०.गनगाई, ४१.गवाल/गोवाल/गवाला,
 ४२.गौड, ४३.गौड, ४४.गोडीया, ४५.गोढी, ४६.चमार/हरिजन, ४७.चनउ/चनौ,
 ४८.चांय/चायभ/चाई, ४९. चिडीमार, ५०.चौहान, ५१.झाँगड/घाँगड(उँराव), ५२.ठठेर, ५३.डोम,
 ५४.ढाँडी, ५५.तत्मा, ५६.तमोली, ५७.ताजपुरिया, ५८.तीयर, ५९.तुराहा, ६०.तेली, ६१.दनुवार,
 ६२.दशनामी सन्यासी/योगी, ६३.दुसाध/पासवान, ६४.दोसर वैश्य (गोलदार), ६५.दरै, ६६.देव,
 ६७.धानुक, ६८.धाम, ६९. धरिकार/धन्कार, ७०.धिमर/धीवर, ७१.धिमाल, ७२.धुनिया,
 ७३.धोवी, ७४.नटुवा/नेटुवा, ७५.नायर, ७६. नुनिया/नोनिया/लोनिया, ७७.नुराङ्ग,
 ७८.पञ्जावी/सिन्धी, ८०. पटहार/पटहेरा, ८१. पर्वरिया, ८२.पासी, ८३.पाहान, ८४. पोदार, ८५.
 पोरवाल, ८६. बँसखोर/बँसफोर, ८७. वङ्गाली, ८८.बड्ही/बड्ई, ८९.बन्जारा (सिकारी),
 ९०.बरनवाल, ९१.बरई, ९२.बहरदार, ९३.बहेलिया, ९४. बाँतर, ९५. बादी, ९६.ब्राह्मण,
 ९७.बाडिया, ९८.बारी, ९९.विद/वीन, १००.बिल्टाउ, १०१.बेल्दार, १०२.बोट, १०३.बोटे,
 १०४.भर, १०५.भाट/भाड, १०६.भुर्जी/भुजवा/भूँज/भूँज, १०७.भूमिहार, १०८.मंगता (महाउत),
 १०९.मल्लाह, ११०.महापात्र, १११.माझी, ११२.मालपाँडे, ११३.मारवाडी, ११४.माली/सैनी,
 ११५.मुडियारी/मोरियारी, ११६.मुण्डा, ११७.मुराउ, ११८.मुसहर, ११९.मेचे,
 १२०.मेस्तर/हलखोर, १२१.यादव/अहिर १२२.राजधामी, १२३.राजपुत, १२४.राजवंशी,
 १२५.राजधोव, १२६.राजी, १२७.राड, १२८.रस्तोगी, १२९.राजभर, १३०.रौतिया,
 १३१.रौनियार, १३२.लखेरा, १३३.लहेरी, १३४.लोध, १३५.लोहार, १३६.वनपर,
 १३७.वालमिकी, १३८.शिवहरे वैश्य, १३९.संथाल/सतार, १४०.सरनरियाक, १४१.सरभङ्ग,
 १४२.सरवरिया, १४३.सिख, १४४.सुडी, १४५.सोनार, १४६.सोरहिया/सौरैया, १४७.सैथवार,
 १४८.हजाम/नाई/नाउँ, १४९.हलखोर/मेस्तर, १५०.हलुवाई, + १. थारू, २.मुसलमान

जम्मा-१५२

थर प्राप्त भएका जात/जाति	थर प्राप्तहुन बाकी रहेका जात/जाति
<p>अग्रहरी, अमात, ककैहिया, कथवनियाँ/सिन्दुरिया, कंसाकार(कसेरा), कमर/कमार, कमलापुरी वैश्य-वनिया, करूवा, कलर, कलवार, कलाल, कवर, कसौधन, कमकड, कहार, कानु, कायस्थ, किसान, कुम्हार/कोहार, कुमाल, कुर्मी, कुरीन/कुलीन, कुसुण्डा, कुश्रडिया, केवट, केवरत, केशरी, कोईरी/कुशवाहा, कोचे, कोरी, कोल/कौल, खटिक, खडिया, खत्वे, खवास, खुलवट/खुनोट, गडेडीया, गनगाई, गवाल/गोवाल/गवाला, गोंड, गोडीया, गोढी, चमार/हरिजन, चनउ/चनौ, चांय/चायभ/चाई, चिडीमार, चौहान, झाँगड/धाँगड(उँराव), ठठेर, डोम, तत्मा, तमोली, ताजपुरिया, तुराहा, तीयर, तेली, दनुवार, दशनामी सन्यासी/योगी, दुसाध/पासवान, दोसर वैश्य (गोलदार), देव, धानुक, धाम, धरिकार/धन्कार, धिमर/धीवर, धिमाल, धुनिया, धोवी, नटुवा/नेटुवा, नायर, नुनिया/नोनिया/लोनिया, पटहार/पटहेरा, पासी, पाहान, पोद्दार, बङ्गाली, बड्ही/बड्ई, वन्जारा(सिकारी), वरनवाल, वरई, वहरदार, वहेलिया, वाँतर, वादी, ब्राह्मण, बिंद/वीन, वेल्दार, वोट, वोटे, भर, भाट/भाड, भुर्जी/भुजवा/भूँज/भूज, भूमिहार, मंगता (महाउत), मल्लाह, महापात्र, माझी, मालपाँडे, मारवाडी, माली/सैनी, मुडियारी/मोरियारी, मुण्डा, मुराड, मुसहर, मेचे, मेस्तर/हलखोर, यादव/अहिर, राजधामी, राजपुत, राजवंशी, राजधोव, राजी, राड, रस्तोगी, राजभर, रौतिया, रौनियार, लहेरी, लोध, लोहार, वनपर, वालमिकी, संधाल/सतार, सरभङ्ग, सरवरिया, सिख, सुडी, सोनार, सोरहिया/सोरैया, सैथवार, हजाम/नाई/नाउँ, हलखोर/मेस्तर, हलुवाई, थारू, मुसलमान</p> <p style="text-align: right;">जम्मा-१३५</p>	<p>कलावणजर/कलावाज, कुशमा, गवाल/गोवाल/गवाला, गौड, ढाँडी, दरै, नुराङ्ग, पञ्जावी/सिन्धी, पवँरिया, पोरवाल, वँसखोर/वँसफोर, वाडिया, वारी, बिल्टाउ, लखेरा, शिवहरे वैश्य, सरनरियाक,</p>

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

<p>नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकृत गरिएको भनी कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा २०६५ फागुन १४ गते "को-को हुन मधेशी" शीर्षकका अनुसार सूचिकृत गरिएका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात/जातिहरू</p>	<p>नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद द्वारा २०६५ माघ २१ गते सूचिकरणमा परेको वाहेक सूचिकृत हुनवाट छुटेको मधेशी समुदाका जात/जातिहरू</p>
<p>अग्रहरी, अमात, उराव-झाँगड, कथवनिया, कमलापुरी, कमार, कहार, किसान, कानु, कायस्थ, कुमाल, केवट, कैवरथ, कुम्हार, कुर्मी, कुशवाहा-कोईरी, कुस्मा, कुसवाडिया, कलर, ककैहिया, कोरी, कलवार, कोचे, खटिक, खत्वे, खडिया, गनगाई, गडेरी/पाल, चमार/हरिजन, चिडीमार, तत्मा, ताजपुरीया, तेली, व, दनुवार, दरै, दुसाध/पासवान, नोनीया, धोवि, धुनिया, धानुक, धिमाल, धामि, ठठेरी, डोम, पथरकटा, पासी, बंगाली, बिँद, बोटे, बनिया, ब्राम्हण, बढई, वातर, बरई, बीन, भूमिहार, भेडीया, मलाह/निसाध, मुसहर, माझी, मारवाडी, मुन्डा, मेचे, मेहतर, यादव/अहिर, रसतोगी, राजवंशी, राजभर/राजवहार, राजपुत, रौनियार, राजधोव, राजी, लोध, लोहार, वर्णवाला/पोद्धार, वैश्य, सूतिहार, सरभंग, सरनरियाक, सुडी, सरबरीया, सन्यासी/जोगिया, सतार/संथाल, सिकारी, सोनार, शिख, हजाम/नाई, हलुवाई, थारु र मुस्लीम/मुसलमान</p>	<p>कंसाकार(कसेरा), करूवा, कलाल, कवर, कसौधन, कमकड, कुरीन/कुलीन, कलावणजर/कलावाज, कुसुण्डा, केशरी, कोल/कौल, खुलवट/खुनोट, खवास, गवाल/गोवाल/गवाला, गोंड, गौड़, गोडीया, गोढी, चनउ/चनौ, चांय/चायभ/चाई, चौहान, ढाँडी, तमोली, तीयर, तुराहा, दोसरवैश्य(गोलदार), धाम, धरिकार/धन्कार, धिमर/धीवर, नटुवा/नेटुवा, नायर, नुराङ्ग, पञ्जावी/सिन्धी, पटहार/पटहेरा, पवँरिया, पाहान, पोरवाल, बँसखोर/बँसफोर, बन्जारा(सिकारी), बहरदार, बहेलिया, बाँतर, वादी, वाडिया, वारी, विल्टाउ, वेल्दार, बोट, भर, भाट/भाड, भुर्जी/भुजवा/भूँज/भूज, मंगता(महाउत), महापात्र, मालपाँडे, माली/सैनी, मुडियारी/मोरियारी, मुराउ, राजधामी, राड, रस्तोगी, रौतिया, लखेरा, लहेरी, वनपर, वालमिकी, शिवहरे वैश्य, सिन्दुरिया, सोरहिया/सौरैया, सैथवार,</p>
<p>जम्मा-९२</p>	<p>जम्मा-७१</p>

अध्यन अनुसार २०६८ सालको जनगणनामा उल्लेख भएका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात / जातिहरू	२०६८ सालको जनगणनामा छुटेका मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात/जातिहरू
<p>थारू, मुसलमान, यादव, तेली, चमार-हरिजन, कोइरी-कुशवाहा, कुर्मी, सन्यासी/ दशनामी, धानुक, मुसहर, दुसाध/पाशवान/पासी, सोनार, केवट, ब्राह्मण, कथबनिया, मल्लाह, कलवार, कुमाल, हजाम/ठाकुर, कानु, राजवंशी, सुढी, लोहार, तत्मातत्वा, खत्वे, धोवी, माझी, नुनिया, कुम्हार, दनुवार, हलुवाई, राजपुत, कायस्थ, बढई, मारवाडी, सतार/संथाल, झांगडडांगड, बाँतर-सरदार, वरई, कहार, गनगाई, लोध, राजभर, धिमाल, बिन, गडेडी-भेडियार, नुराड, ताजपुरिया, चिडिमर, माली, बंगाली, डोम, कमर, बोटे, बादी, मेचे, हलखोर, पञ्जाबी/सिख, किसान, राजी, कोचे, धुनिया, मुण्डा, पथरकट्टा/कुशवाडिया, कुसुन्डा, कलार, नटुवा, ढाँडी, धन्कार/धरिकार, खवास, राजधोव, कोरी, सरवरिया, अमात, देव</p> <p style="text-align: right;">जम्मा-७६</p>	<p>अग्रहरी, ककैहिया, सिन्दुरिया, कंसाकार(कसेरा), कमलापुरी वैश्यबनिया, करुवा, कलाल, कवर, कसौधन, कमकड, कुरीन/कुलीन, कलावण्जर/कलावाज, कुश्मा, केवरत, केशरी, कोल/कौल, खटिक, खडिया, खुलवट/खुनोट, गवाल/गोवाल/गवाला, गोंड, गौड़, गोढी, चनउ/चनौ, चांय/चायभ/चाई, चौहान, ठठेर, तमोली, तीयर, तुराहा, दोसरवैश्य(गोलदार), दरै, धाम, धिמר/धीवर, नायर, सिन्धी, पटहार/पटहेरा, पवैरिया, पाहान, पोदार, पोरवाल, बँसखोर/बँसफोर, बन्जारा(सिकारी), वरनवाल, बहरदार, बहेलिया, बाडिया, वारी, विल्टाउ, बेल्दार, बोट, भर, भाट/भाड, भुर्जी/भुजवा/भूँज/भूज, मंगता(महाउत), महापात्र, मालपाँडे, सैनी, मुडियारी/मोरियारी, मुराउ, मेस्तर/हलखोर, राजधामी, राड, रस्तोगी, रौतिया, रौनियार, लखेरा, लहेरी, वनपर, वालमिकी, शिवहरे वैश्य, सरनरियाक, सरभङ्ग, सोरहिया/सौरैया, सैथवार,</p> <p style="text-align: right;">जम्मा-७८</p>

८. छलफल र उपलब्धि

मधेशी समुदायको पहिचानको केन्द्रिय तत्व उस्को जात र थरलाई प्रमुख आधार बनाएर द्वितीय तथ्याङ्क सङ्कलन गरी यो थर सूचिकरण अध्ययन प्रतिवेदन तयार पारिएको छ । यो अध्ययनले मधेशी समुदाय अन्तर्गत पर्ने जात र त्यसका थरहरूको विवरण प्राप्त भई यो प्रतिवेदन तयार पार्न सहयोग पुगेको छ । मधेशी समुदायमा पर्ने जात र थरहरूको पहिचान भएको छ । मधेशी समुदायका विभिन्न जातजातिहरूको विवरण र तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न सहयोग पुगेको छ । यसमा थारू र मुसलमानजाति सहित १५२ वटा जात/जाति फेला परेका छन् । जसमध्ये १३५ वटा जात/जातिका थरहरू प्राप्त भएका छन् । बाकीलाई जातकै रूपमा राखिएको छ, जस्का लागि थप अध्ययन आवश्यक रहेको छ । २०६८ सालको राष्ट्रिय जनगणनामा छुटेका केही जातहरूको नामावली पनि प्राप्त भएको छ, जुन महत्त्वपूर्ण उपलब्धिको रूपमा रहेको छ । विभिन्न जात जातिहरूसँग सम्पर्क र समन्वय गर्ने काम भएको छ । विभिन्न जात/जाति बारे भएका प्रकाशन र अध्ययन अनुसन्धान मूलकहरू सूचना प्राप्त भएको छ । जात जातिहरूका जातिय सरोकारका विषयहरू बारेमा पनि जानकारी प्राप्त भएको छ र वहाँहरूको मनोविज्ञान बारे थाहा भएको छ । खासगरी यो अध्ययनले यस पछि प्रथम तथ्याङ्कलाई आधार बनाई नेपालमा मधेशी समुदायको पहिचानका सम्बन्धमा थप विस्तृत रूपमा अनुसन्धान गर्नका लागि पुर्वाधार तयार भएको छ ।

९. सुझाव

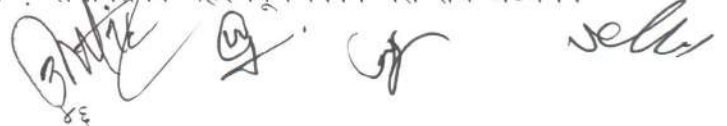
अध्ययन अनुसार यस प्रतिवेदन माथि प्राप्त भएका सुझावहरू यस प्रकार रहेका छन्:

क. प्राथमिक तथ्याङ्कमा जात र थरको थप अनुसन्धान गर्नुपर्ने ।

यो अध्ययन प्रतिवेदन द्वितीय तथ्याङ्कका आधारमा तयार पारिएको हुँदा यस विषयमा अझ वृहत् अध्ययन अनुसन्धान गर्न विज्ञ र सरीकारवालाहरू मार्फत सुझाव प्राप्त भएका छन् । त्यसैले अहिले प्राप्त भएका प्रतिवेदनका आधारमा नेपालमा मधेशी समुदायको थर सूचिकरण सम्बन्धमा प्राथमिक तथ्याङ्कलाई नै आधार बनाएर स्थलगत रूपमा पालिका र आवश्यकता अनुसार समुदायसम्म गई विस्तृतरूपमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न आवश्यक रहेको छ ।

ख. मधेश के हो ? मधेशी को हुन ? सैद्धान्तिक परिभाषाको खोजी गर्नुपर्ने ।

साथै, यस पछि थर सूचिकरण अनुसन्धानलाई सहयोग गर्ने र यस्का पूरक आयामको रूपमा रहेको मधेश के हो ? र मधेशी को हुन ? लगायतका महत्त्वपूर्ण विषय यस सँगै अध्ययन

अनुसन्धान गर्न आवश्यक छ । मधेश र मधेशीको सैद्धान्तिक व्याख्याले यसलाई पूर्णता प्रदान गर्ने छ ।

ग. जातिय संस्कार सहित प्रत्येक जातको (आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक, शैक्षिक) वस्तु स्थिती लगायतका विषयहरूको वृहत अध्ययन अनुसन्धान गर्नुपर्ने ।

नेपालमा मधेशी समुदायको पहिचानको महत्त्वपूर्ण आधार र थर सूचिकरणको केन्द्रिय तत्व जात रहेको छ । भाषा र क्षेत्र अनुसार एउटै जातिले फरक फरक नाम र थर प्रयोग गरेको पाइएको छ । त्यसैले प्रत्येक जातिहरूको जातिय संस्कारका साथै विस्तृतरूपमा उस्को (आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक, शैक्षिक) अवस्था वारे पनि वृहतरूपमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न आवश्यक छ । जस्ले गर्दा जात जातिको सत्य तथ्य र यथार्थ विवरण पत्ता लगाउन सजिलो हुन्छ । यसका साथै एउटा जात अर्का जातहरूसँग कसरी फरक छ र कसरी समान छ ? त्यसका वैज्ञानिक आधारहरू के के हुनसक्छन् ? भन्ने कुराको निकर्षण गर्न सजिलो हुन्छ । यसले नेपालमा मधेशी समुदाय र मधेशी पहिचान वारे बुझ्न मद्दत पुग्ने छ र यो थर सूचिकरण सम्बन्धी गर्नुपर्ने वृहत अनुसन्धानलाई थप सहयोग पुग्ने छ ।

घ. मधेशी मूलको जनजाति र दलितवारे विस्तृत रूपमा छुट्टै अध्ययन अनुसन्धान गर्नुपर्ने ।

मधेशी मूलका दलित समुदायका वारेमा गरिएका र यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएका जात र थरहरूवारे नयाँ सन्दर्भमा मधेशी आयोगको अगुवाइमा छुट्टै विस्तृत अध्ययन अनुसन्धान गर्नुपर्ने सुझाव विज्ञ र दलित सरोकारवालाहरूको रहेको छ । यस्तै मधेशी मूलका जनजातिवारे छुट्टै विस्तृतरूपमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न आवश्यक रहेको छ । यो अध्ययनले नेपालमा मधेशी समुदायको पहिचानका सम्बन्धमा विस्तृतरूपमा बुझ्न र अनुसन्धान गर्न थप सहयोग पुग्ने छ ।

यस्का साथै मधेशी समुदायको जातिय समुह (कलस्टर) छुट्याउने र प्राप्त भएका जातहरूलाई समुहहरूमा वर्गिकरण गर्नुपर्ने सुझाव प्रतिवेदन माथि छलफलको क्रममा सहभागी विज्ञहरूवाट प्राप्तभएको छ जस्का लागि छुट्टै अध्ययन आवश्यक छ । पहाडमा व्यक्तिको पहिचान उस्को थरसँग रहेको छ भने मधेशमा जातसँग रहेकोछ । त्यसैले मधेशी पहिचानको अध्ययन गर्दा जातलाई प्रमुख आधार बनाउन विज्ञहरूको सुझाव रहेको छ । जातिय संस्कार सहित जातहरूको (आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक, शैक्षिक) विषयवस्तुहरूको अध्ययनले यसलाई सहयोग पुग्ने छ ।

मधेशी आयोग लगायत सँगै राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, थारु आयोग, मुस्लिम आयोगमा पनि थर सूचिकरण कामहरू भईरहेका छन् । यस प्रतिवेदनमा थारु

मुसलमान सहित दलित, जनजाति र समावेशी आयोगसँग आबद्धरहेका जातहरूको प्रयोगको सन्दर्भमा कुरा गर्दा, मधेश आफैमा एउटा बृहत, बहुआयामिक इकाईको रूपमा रहेको छ, यस भित्र विभिन्न प्रकारका भाषा बोल्ने र संस्कृति मनाउने जात जातिहरूका मानिसहरूको बसोवास रहेको छ । समान हैसियतको आ-आफ्नो छुट्टै संवैधानिक आयोग हुदा हुदै थारू र मुसलमान जातिलाई पनि यो प्रतिवेदनमा समेटिएको छ । किन र कसरी ? प्रश्न उठनु स्वभाविक हो । अहिलेको वर्तमान अवस्थामा मधेश के हो र मधेशी को हुन ? भन्ने कुराको आधिकारिक परिभाषा उपलब्ध छैन । परिभाषा निक्यौल भएपछि अन्य विषयहरू स्वतः स्पष्ट हुदै जानेछन । नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्ले २०६५ सालमा थारू र मुसलमान जातिलाई मधेशी समुदाय अन्तर्गत सुचिकृत गरेको अवस्था छ । भने, नेपालको संविधानमा थारूका लागि थारू आयोग र मुस्लिमका लागि मुस्लिम आयोगको गठन भई क्रियाशील रहेको अवस्था छ । साथै राष्ट्रिय दलित आयोग अन्तर्गतका जातहरू, आदिवासी जनजाति आयोग र राष्ट्रिय समावेशी आयोगसँग आबद्ध भएका (पिछडा वर्ग) का जात र थरहरू पनि यो प्रतिवेदनमा समावेश गरिएका छन । यो अध्ययन जात र थरको मात्रै नभई मधेशी समुदायको पहिचानको विस्तृत अध्ययनको आधारस्तम्भकोरूपमा रहेको छ । जात र प्रयोगमा रहेका थरहरूको अध्ययनवाट शुरुवात गरिएको हो । थारू, मुसलमान, दलित समुह र मधेशी मूलका जनजाति समुहको अध्ययनको अभावमा मधेशी समुदायको पहिचान सम्बन्धी विस्तृत अध्ययनले पुर्णता पाउनसक्दैन ।

ऐन अनुसार विस्तृत अध्ययन र अनुसन्धानका लागि यस आयोग सामु चुनौति रहेको छ । तराई मधेशमा मुलथलो र बसोवास रहेका अध्ययनका क्रममा प्राप्त भएका सबै जात/जातिलाई समेटेर यो अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । संवैधानिक र कानुनी प्रावधान अनुसार सम्बन्धित आयोगसँग नै आ-आफ्नो मातहतमा रहेका जात/जातिहरूका थर सूचिकरणका लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने अधिकार रहेको छ । यस अवस्थामा यो अध्ययनको दुइवटा पक्ष रहेका छन, एउटा सभ्यता र संस्कृतिको रूपमा समग्रमा मधेशी समुदायको अध्ययनको पक्ष र अर्को राज्यको समावेशी लोकतन्त्रको नीति अनुरूप आरक्षण र सहभागिताकालागी थर सूचिकरणको पक्ष । संवैधानिक प्रावधान, यस आयोगका दायरा, ब्यवहारिक कठिनाई र कानुनी जटिलताका सम्बन्धमा सम्बन्धित आयोग, विज्ञहरू र सरोकारवालाहरूसँग गहन छलफल, समन्वय र सहकार्य आवश्यक रहेको देखिन्छ । सरोकारवालाहरूको जिज्ञासा समाधान गरेर यो अध्ययन प्रतिवेदनलाई प्रयोग गर्ने र थप अनुसन्धानको कार्यलाई अगाडि बढाउँदै जानु पर्ने देखिन्छ । नेपालमा मधेशी समुदायको

पहिचानको सम्बन्धमा माथि उल्लेख गरिएका पुरक सूझावहरू सहित विस्तृत अध्ययन अनुसन्धान गरे पश्चात यस्ले अझ पूर्णता पाउने छ ।

१०. निष्कर्ष

मधेशी आयोगद्वारा संचालित एवं द्वितीय तथ्याङ्कमा आधारित भएर तयार पारिएको यो नेपालमा मधेशी समुदायको थर सूचिकरण अध्ययन प्रतिवेदन २०७८ ले महत्त्वपूर्ण उपलब्धि सहित नयाँ तथ्यहरू प्रकाशमा ल्याएको छ । अध्ययन प्रतिवेदनले थप अनुसन्धानका लागि सुझावहरूसमेत प्रदान गरेको छ । विद्यमान द्वितीय तथ्याङ्कलाई प्रमुख आधार बनाई गरिएको यस अध्ययनमा जम्मा १५२ वटा जातको सूचि प्राप्त भई समावेश गरिएको छ । जसमा केही पेसागत जातहरू दोहोरिएका हुन सक्ने सम्भावना छ, भाषा र क्षेत्र अनुसार एउटै पेसा भएका जातिहरूको नाम फरक फरक रहेको पाइएको छ, जसको थप अध्ययन आवश्यक छ । अरु आयोगहरूले गर्ने थर सूचिकरण भन्दा मधेशी समुदायको थर सूचिकरण सम्बन्धमा गरिने अध्ययन अनुसन्धान अझ व्यापक, बृहत, सम्बेदनशील र चुनौतिपूर्ण रहेको छ । यसकारण यस पछि यस थर सूचिकरणका लागि प्रथम तथ्याङ्कलाई प्रमुख आधार बनाई अनुसन्धान गर्दा बृहतरूपमा तदनुरूप अनुसन्धान परियोजना बनाई अनुसन्धानका लागि अगाडि बढ्नुपर्ने देखिन्छ ।

यो अध्ययन प्रतिवेदन मधेशी समुदायको पहिचानको सम्बन्धमा जात र थरलाई प्रमुख आधार बनाई द्वितीय तथ्याङ्कमा आधारित भएर अध्ययन गरी तयार पारिएको पहिलो आधारभूत प्रतिवेदन हो । साधन स्रोतको अभावका कारण अध्ययन मात्रै गर्न सकिएको छ । अनुसन्धानको काम अझ बाकी छ, जसमा राज्यको पर्याप्त लगानी आवश्यक छ । यस प्रतिवेदनले महत्त्वपूर्ण सुझावहरू दिएको छ, जुन विस्तृत अनुसन्धानका लागि कोशेदुङ्गा सावित हुने छन् । प्रतिवेदनमा २०६८ सालको जनगणनामा उल्लेख भएका बाहेक मधेशी समुदाय अन्तर्गतका ७८ वटा नयाँ जात फेला परेका छन् । भने नेपाल सरकारले सुचिकृत गरेका बाहेक ७१ वटा नयाँ जातहरू फेला परेका छन् ।

अन्त्यमा, बृहत् अनुसन्धान पश्चात प्राप्त हुने नयाँ प्रतिवेदनका आधारमा नेपाल सरकारलाई मधेशी समुदायको पहिचान, प्रतिनिधित्व र पहुँचका लागि आवश्यक नीति बनाउन राज्यलाई सहयोग पुग्ने कुराको विश्वास यो आयोगले लिएको छ । मधेशी समुदायको हक हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा समुदायको सशक्तीकरण गर्ने उद्देश्यले स्थापित यस मधेशी आयोग समक्ष यो अध्ययन प्रतिवेदनलाई आधार बनाएर मधेशी पहिचानको सन्दर्भमा अझ विस्तृत अनुसन्धान गर्ने गराउने महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी यस मधेशी आयोग समक्ष थपिएको छ ।

११. संदर्भ सामग्री

१.-अतुल मिश्र (२०६५ फागुन १४) । को को हुन मधेशी ? सरकारद्वारा ९२ जाति र समुदाय सूचिकृत । काठमाडौं, कान्तिपुर दैनिक पत्रिका ।

२.कौषल किशोर सिंह (२०७३) । संघर्षमा पिछडावर्ग । काठमाडौं, नेपाल पिछडावर्ग महासंघ ।

३. चुडादेव सिंह लामा (२०६५) 'नेपालका आदिवासी तथा जनजाति संस्कार- एक परिचय (पृष्ठ, १७३) । काठमाडौं, नेपाल तामाङ गुम्बा सेवा केन्द्र, केन्द्रिय कार्यालय ।

४.डा. चन्देश्वर शाह (२०६५) । तेली जातिका अतित और वर्तमान । काठमाडौं, तेली कल्याण समाज ।

५. डा. विष्णु विभु घिमिरे । २०७७ जेठ १४ (May 27, 2020) । राजवंशी जाति भित्रका गोत्र र थर : एक अवलोकन । झापा, कोचिला न्युज ।

<https://www.kochilaneews.com/?p=10140> वाट २०७८ माघ २ गते उद्धरण गरिएको ।

६. डि. बी. राई ; नवराज कोयु 'वर्तमान (२०६९) । बोटे जातिको चिनारी (पृ.२७,२९) । जावलाखेल, ललितपुर, आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान र नेपाल बोटे समाज, केन्द्रिय समिती, भरतपुर, चितवन ।

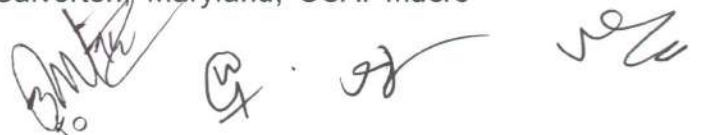
८. दिलकुमार धिमाल (२०७३ वैशाख ७) । धिमाल जातिको उत्पति तथा थर विभाजन ।

धिमाल डट कम । https://www.dhimal.com/dhimal/np/nep_news.php?id=१३४ २०७८ माघ ३ गते उद्धरण गरिएको ।

९. नेपाल सरकार सङ्घिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रवलय (२०७४) । दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा जारी सूचना । सिंहदरवार, काठमाडौं ।

१०. नेपालको संविधान २०७२ । <https://www.lawcommission.gov.np/np/wp-content/uploads/२०२१/०.pdf> वाट उद्धरण गरिएको ।

११. Bennett, Lynn, Dilli Ram Dahal and Pav Govindasamy, २००८. Caste, Ethnic and Regional Identity in Nepal: Further Analysis of the २००६ Nepal Demographic and Health Survey. Calverton, Maryland, USA: Macro International Inc. (p. ३)

१२. मधेशी आयोग ऐन (२०७४) । <https://www.lawcommission.gov.np/en/wp-content/uploads/२०२१/०१/Madhesi-Commission-Act-२०७४-२०१७> वाट उद्धरण गरिएको ।

१३. राष्ट्रिय जनगणना २०६८ संक्षिप्त नतिजा (२०६९) । जनसङ्ख्याको जात/जातिगत विवरण । थापाथली, काठमांडौ, नेपाल सरकार राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ।

१४. लगन राई, दुर्गा हाँस्दा (२०७५) । *संथाल जातिको चिनारी* । सानेपा ललितपुर, नेपाल सरकार, आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान ।

१५. विकिपेडीया (२०२२) । *राजी जाति* । February 6, 2022 को दिन <https://ne.wikipedia.org/wiki/राजी-जाति> वाट उद्धरण गरिएको

१६. सारिका मण्डल (२०७८) । *आदिवासी जनजाति गनगाई जातिको संस्कार (पृष्ठ, ४)* । रतुवामाई, नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ ।

१२. अनुसूचिहरू:

The bottom of the page contains four handwritten marks. From left to right: a large, stylized signature; a smaller signature or set of initials; a checkmark; and another signature.

अनुसूची - १

थर सुचिकरण सम्बन्धमा भएका कार्यहरू:

आयोग गठन भई पदाधिकारी नियुक्त भएपछि २०७५ साल वैशाख १६ गते देखि असार २० गतेसम्म मेचि देखि महाकालीसम्म जनताका जनजिज्ञासा अपेक्षा, समस्या र समाधानका उपायका सम्बन्धमा सुझाव संकलन भएको थियो। सुझाव सङ्कलनको प्रतिवेदन सहित २०७५ असार २५ विज्ञ टोलीसँग छलफल भएको थियो । र उक्त बैठकमा विज्ञ टोलीद्वारा समूहगत र लिखित सुझाव पेश भएको थियो । २०७५ वैशाख १६ देखि असार २० सम्म सङ्कलित सुझाव र २५ गतेको बैठकले आयोगको कामको प्राथमिकीकरण गरेको थियो । जस अनुसार थर सूचीकरण गर्ने, मधेश प्रोफाइल तयार गर्ने, तथ्याङ्क संकलन गर्ने, उजुरी सम्बन्धी कारवाही गर्ने, दाइजो, कुरीति जस्ता कुप्रथालाई सम्बन्धमा काम गर्ने गरी सुझाव दिएको थियो ।

आर्थिक वर्ष २०७६।७७

- थर सूचीकरणका लागि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पत्राचार गरिएको थियो । यसै गरी ७ वटै प्रदेश सरकार, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पत्राचार गरिएको थियो । साथै सोही अवधिमा ७५३ पालिका, ७७ जिल्ला समन्वय समितिमा समेत पत्राचार गरिएको थियो ।
- यस कार्यका लागि बजेट माग गरी अर्थ मन्त्रालयमा लेखी पठाइएको थियो । र चालु तथा आगामी आर्थिक वर्षका लागि बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गरी पठाइएको थियो ।
- २०७७ असारमा संघीय संसद प्रतिनिधि सभा "महिला तथा सामाजिक समितिमा" छलफलका क्रममा समितिले थर सूचीकरण सम्बन्धी कार्य गर्न तथा मधेशको प्रोफाइल संकलन गर्न सुझाव दिएको थियो ।

आर्थिक वर्ष २०७७।७८

- २०७७ साउनमा संघीय संसद राष्ट्रिय सभा "राष्ट्रिय सरोकार तथा समन्वय समिति" बाट थर सूचीकरण र तथ्याङ्क सम्बन्धमा सुझाव प्राप्त भएको थियो ।

- ऐनको दफा ७ ड अनुसार कार्य अगाडि बढाउनका लागि विभिन्न जातिय संघ, संगठनहरूसँग बैठक गरिएको र बैठकले सुझाव दिएबमोजिम विज्ञ समुह गठन गरियो ।
- विज्ञ समुह बैठक बसेको र विज्ञ समुहको बैठकले ३ विज्ञबाट काम गर्न सुझाव दिएकोमा बजेटको सीमा अनुसार आयोगले एउटा विज्ञबाट काम गर्न कायदिश दिएको थियो । विज्ञबाट ३ महिनामा प्रारम्भिक मस्यौदा पेश भएको थियो ।
- अर्थ मन्त्रालयमा यस कामका लागि आयोगले पञ्चबर्षिय रणनीतिक योजना तयार गरी सो योजना अनुसार बहुबर्षिय कार्य गर्न र स्थलगत तथ्याङ्क संकलन गर्न बजेट माग गरी लेखी पठाइएको थियो ।
- २०७८ असारमा थर सूचिकरणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन आयोगले प्राप्त गरेको थियो ।

आर्थिक वर्ष २०७८।७९

- आयोगले माग गरे अनुसार स्थलगत तथ्याङ्क संकलनका लागि बजेट विनियोजन नभएको अवस्थामा द्वितीय तथ्याङ्कको आधारमा गत वर्ष तयार भएको प्रारम्भिक प्रतिवेदनलाई परिष्कृत रुपमा पुरा गर्न २०७८ पुस १ देखि ३ महिनाका लागि विज्ञ नियुक्ति गरी ३ महिनामा कार्य सम्पन्न गर्न कायदिश दिइएको थियो ।
- २०७८ फागुन ११ गते विज्ञ समूह तथा आयोगसँग विज्ञबाट परिमार्जित थर सूची सम्बन्धमा गहन छलफल भएको थियो । र उक्त छलफलमा महत्त्वपूर्ण सुझावहरू प्राप्त भएको थियो ।
- २०७८।११।२२ गते आयोगमा आयोगका पदाधिकारी तथा विज्ञसँग मस्यौदा प्रतिवेदनमा छलफल भएको थियो ।
- २०७८।११।२९ गते आयोगमा सरोकारवालाहरू राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, जनजाति आयोगका प्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू र यस आयोगका पदाधिकारिहरू सहित छलफल गरिएको थियो । यस छलफलबाट महत्त्वपूर्ण सुझावहरू प्राप्त भएको थियो ।

अनुसुची — २
(गाउँपालिका र नगरपालिकाहरूको सूची)

१. विदेह, नगरपालिका, धनुषा
२. बरियारपट्टी गाँउपालिका, सिराहा
३. पाल्हीनन्दन गाँ. पा., नवलपारासी
- ४ नरैनापुर गाउँपालिका, बाँके
५. बेलौरी नगरपालिका, कञ्चनपुर
६. गैडहवा गाउँपालिका, रुपनदेही

अनुसुची — ३

(जातिय संघ संस्थाहरूको सूचि)

१. नेपाल उराँव आदिवासी प्रतिष्ठान
२. नेपाल कथबनियाँ सेवा समाज
३. नेपाल कलवार कल्याण समिती, काठमाडा
४. नेपाल कलवार कल्याण महासंघ
५. संयुक्त मधेशी सेवा सामाज, मकवानपुर हेटौडा -४
६. कमलापुरी वैश्य समाज, नेपाल
७. नेपाल चित्रगुप्त समाज, काठमांडौ
८. मिसन २ करोड चित्रांश अन्तराष्ट्रीय, नेपाल
९. कानु हलुवाई कान्दु मध्यदेशिय सामाज नेपाल
१०. कानु सामाज नेपाल, केन्द्रिय कार्यालय, वीरगंज
११. किसान समुदाय विकास प्रतिष्ठान
१२. कुम्हार सामाज, सिताराम पंडित)
१३. नेपाल प्रजापती (कुम्भकार) संघ
१४. कुर्मी सशक्तीकरण मञ्च
१५. नेपाल, कुसुण्डा विकास समाज
१६. कुचवदिया उत्थान संघ
१७. नेपाल निषद मलाह समाज, बिराटनगर
१८. नेपाल केवरत विकास सेवा समाज
१९. नेपाल कुशवाहा कल्याण समाज

५६

ज

Ante

२०. नेपाल निषाद मलाह समाज, विराटनगर
२१. नेपाल गोंडिया (निषाद), संघ,
२२. तेली सामाज कल्याण नेपाल
२३. दशनामी सामाज, पर्सा
२४. नेपाल दोसर वैश्य (गोलदार) सामाज
२५. नेपाल दनुवार विद्यार्थी मञ्च,
२६. देव समाज नेपाल
२७. नेपाल धानुक समाज
२८. निषाद उत्थान केन्द्र, शाखा, रौतहट
२९. चौरसिया (वरई) सेवा समिती, विरगंज
३०. मैथिल ब्राह्मण महासभा, काठमांडौ जिल्ला कार्य समिती
३१. नेपाल बेलदार जाति उत्थान समिती, धनुषा
३२. नेपाल राष्ट्रिय बङ्गाली समाज केन्द्रीय कार्य समिति, बबरमहल, काठमांडौ
३३. नेपाल ब्रह्मर्षि समाज काठमाण्डौ
३४. महापात्र पुनरुत्थान समाज
३५. नेपाल रास्ट्रिय मारवाडी परिषद
३६. राजधोव सम्पर्क परिवार
३७. राजपुत समाज नेपाल
३८. नेपाल रौनियार माहासंघ, केन्द्रिय कार्यालय जनकपुरधाम, नेपाल
३९. सरवरिया समाज नेपाल
४०. गुरुद्वारा गुरु नानक सतसङ्ग, कुपणडोल
४१. सुढी सामाज, काठमांडौ

५७

४२. नेपाल सुडी समाज, केन्द्रिय कार्यालय, बिराटनगर - १९
४३. हलुवाई समाज नेपाल, केन्द्रिय कार्यालय राजविराज
४४. नेपाल अमात कल्याण समिती
४५. अग्रहरी समाज सेवा समिती
४६. मिशन २ करेड चित्रान्श
४७. लोध उत्थान मञ्च
४८. केशरी कल्याण समाज नेपाल
४९. विश्वकर्मा लोहार सेवा समिती
५०. बरनवाल सेवा समिती, वीरगंज, नेपाल
५२. केशरी कल्याण समाज, नेपाल
५३. पोद्दार कल्याण समाज, नेपाल
५४. नेपाल मुडियारि भाषा संस्कृति पहिचान उत्थान केन्द्र
५५. राजभर उत्थान समाज
५६. केवट कल्याण समाज, सिराहा

अनुसुची — ४
(जातिय विज्ञ, जानकारहरूको सूचि)

१. सिताराम अग्रहरी जी, विज्ञ/जानकार, अग्रहरी जात
२. मा. आदित्य नारायण कसौधन, कसौधन जात
३. प्रकाश कुमार साह, कानु जात
४. सुरेश महतो, कहार जात
५. जगदीश राउत कम्कड, कमकड जात
६. सुरेश केवट -निषाद), केवट जात
७. धूपलाल प्रसाद सहनी (निषाद), निषाद समुह
८. प्रीतम मुखिया, सैनि, तियर मल्लाह जात
९. डा. रामस्वरूप सिन्हा, चनउ/चनौ जात
१०. पारस प्रसाद केवट, केवट जात
११. दिनेश चौहान, चौहान जात
१२. संयोग देव, सामाजिक अभियान्ता, देव जात
१३. शिवशंकर महतो (निषाद),
१४. लाल सहनी (निषाद)
१५. जितेन्द्र वर्मा, सौनार जात
१६. प्रभु सहनी (निषाद),
१७. बिरेन्द्र ठाकुर, हजाम जात
१८. इश्वर चन्द्र पाल, गडेडिया जात
१८. दशरथ खडिया
१९. बन्धन मुण्डा
२०. मा. सुनिता ठठेर

५९

२१. राहुल कोषल, ठठेर जात
२२. सुर्यनारायण मुडियारी
२३. सारिका मण्डल (गनगाई जात)
२४. धिरज वर्मा (राजभर जात)
२५. देवनारायण साह, गोंड जात
२६. रामचन्द्र भगत (माली जात)
२७. इनल राठौर, (नटुवा जात)
२८. विक्रममणी त्रिपाठी, (विज्ञ समुह सदश्य)
२९. अशोक नायर, नायर जात
३०. सुरज कुमार कौषल, ठठेर जात
३१. विरगुन साह, तुराहा जात
३२. रामचन्द्र भगत, माली जात
३३. धिरज वर्मा, राजभर जात
३४. धूपलाल सहनी (निषाद), निषाद समुह
३५. मुर्ली गोडिया (निषाद), गोडिया जात

Ex. ३५

well done

को-को हुन् मधेसी ?

सरकारद्वारा ९२ जातजाति र समुदाय सूचीकृत
२०६५ फागुन-१५, विहीवार, काठमाडौं

आदल मित्र

काठमाडौं, १४ फागुन- तराईमा बसोबास गर्ने को-कोचाहें मधेसी हुन् ? सरकारले विभिन्न ९२ जात, जाति र जातीय समुदायलाई मधेसीका रूपमा सूचीकृत गरेर यसको जवाफ दिएको छ ।

अधिल्लो महिना जारी अध्यादेशअनुसार सांस्कृतिक सेवामा समानुपातिक र समावेशी आधारमा आरक्षण दिन मधेसीलाई यसरी सूचीकृत गरिएको हो ।

मधेसी हो भनेर प्रमाणित गर्ने अब ती समुदायका सदस्यहरूले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जानु पर्दैन कानून त्याग तथा चाबिसातसभामन्त्री देव गुरुङले कानूनपरमग भने । मन्त्रपरिषद् बैठकले गत साघ २१ गते मधेसीको सूचीकरण गरेको हो ।

पछिल्लो निर्णयअनुसार तराईमा बसोबास गर्ने पहाडी मूलका कामिन्नालाई अब सरकारी परिभाषामा मधेसी मानिने छैन । मन्त्री गुरुङले मधेसीको बर राखेर छुट्टै प्रवास गर्नेलाई कानुनी

सूचीकृत मधेसी : बोटे, इतवार, दे, कुमाल, माभी, राजी, थारू, बगिया, भूमिगत, बाण्डेन, नोहार, बड्डे, युतिहार, चमार, हरिजन, घोसी, घात, दुवाध, पासवान, तल्मा, गनगाई, हलुबाई, डोम, कानु, महतर, कामरु, अमात, बरई, वीन, चिठीमार, कहार, धुनिवा, कुमार, लावे, केवट, केवरण, बाले, कुम्हार, माली, कमी, रिक्कीरी, कुसवाहा, कोइरी, गोतिपार, मल्लाह, निसाध, रस्तागी, मुसहर, कथबनिया, राजघोष, गडेरी, पाल, भोइया, सरवरिया, राजभर, राज बहार, राजपुन, तेजी, सुडी, कलेवार, यादव, बाँह, जानक, सोवार, धिमान, इजाम, नाई, कुम्मा, धेचे, कोचे, राजबशी, किसान, मत्तार, सत्याल, भागड, उराव, मुन्डा, ताजपुरिया, बंगाली, भारवाडी, मस्लिम, मुसलमान, शिख, पन्जाबी, गोनिवा, कासी, बिद, पवारकडा, बटिक, सन्धारी, जोगिया, अपहरी, कमलापुरी, कसौघन, बणबान, पोहार, टठरी, कमवाइवा, वेच, कलर, ककैहिया, कोरी, सरभग, पासो, खोइपा र सरनरियाक ।

कारवाहीको व्यवस्थासमेत गरिएको बताए । उच्चारणमा एके चालको अर्थ लाग्ने शाह र साह व्यक्तिको रूप, रड, संस्कार तथा बोनीबानीबाट छुट्टिने हुदा समस्या तप्राएको पनि

उनले बताए । शातावरण, विज्ञान तथा प्रविधिमन्त्री मणेश सोहल सरकारको यो निर्णयबाट मधेसी समुदायले पहिचान पाएको बताए । हामी

आफैले प्रमाणित गर्ने बखतर पाएका हो, यीहरूले होइन, उनले भने । सरकारले यसत्रयि मन्त्री गुरुङको संयोजकत्वमा मधेसीको पहिचानसहितको प्रतिवेदन तिमार्ण गर्ने समिति गठन गरेको थियो । त्यही समितिले सिफारिसका आधारमा मन्त्रपरिषदले निर्णय गरेको हो ।

मधेसी नेताहरूले सूचीकरणलाई सरकारले भन्दै केही समुदाय छुट्टेको दावी गरेका छन् । यदभावना पार्टीका सहसहानसिद्ध मन्त्रीप, सुमनका अनुभार, नट, धेलदार, गार्ड, बादी, कुम्हड, सोनार, खुलबट, बोइहर, बस, कामरु, जोगड, गड, भोट, र वानुक जातिको सूचीमा उल्लेख पनि ।

व्यापारिक काठमाडौंले यी जातिको नाम प्रतिवेदनमा छुटेको मधेसी जनअधिकार फोरमका सहअध्यक्ष तथा कोषमन्त्री जयप्रकाश गुप्ताले बताए । उनले मारवाडी पन्जाबी र बंगाली समुदायका घरहरू पनि छुटेको बताए । भने जानकारीमा आउनेलाई समाविष्ट गरिनेछ ।

बाँकी पृष्ठ ६

(Handwritten signature and scribbles)

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाण्डौ

समिति, प्रतिष्ठान, आयोग समन्वय शाखा

फोन { ०१-४२००३२३
४२००३०८
फ्याक्स नं. ०१-४२००३२२

पत्र संख्या:- ०६३/०६४

चलानी नं.:- २९३

मिति :- २०७४/११/१७

श्री महानगरपालिका ४ (सबै)।
श्री उपमहानगरपालिका १३ (सबै)।
श्री नगरपालिका २४८ (सबै)।
श्री गाउँपालिका ४७९ (सबै)।

विषय : दलित समुदायको प्रतिनिधित्व सम्बन्धमा ।

नेपालको संविधानको धारा २१५ को उपधारा (४) धारा २१६ को उपधारा (४), धारा २२२ को उपधारा (३), धारा २२३ को उपधारा (३) एवं स्थानीय तह निर्वाचन ऐन, २०७३ को दफा ६ उपदफा (२) तथा स्थानीय तह निर्वाचन नियमावली, २०७३ को नियम ६ को खण्ड (ग) अनुसार गाउँसभा/नगरसभामा दलित महिला र गाउँकार्यपालिका/नगरकार्यपालिकामा दलित सदस्य निर्वाचित हुने व्यवस्था भएको व्यहोरा स्पष्ट नै छ। दलित महिला सदस्य तथा दलित सदस्य उम्मेदवार हुन सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाले दलित समुदायको व्यक्ति भएको प्रमाणित गर्नु पर्ने व्यवस्था भएको तथा दलित जातजातिको प्रतिनिधित्वको लागि राष्ट्रिय दलित आयोगले दलित जातजाति भनी प्रमाणित गरेका सूचि मध्यबाट गर्नुपर्ने भएकोले उक्त सूची यसैसाथ संलग्न गरिपठाइएको छ। सोही सूचिको आधारमा सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाले स्थानीय तह निर्वाचन नियमावली, २०७३ को नियम (६) बमोजिम दलित जातजाति प्रमाणित गरी प्रतिनिधित्वको प्रयोजनको लागि निस्सा दिने व्यवस्था मिलाउनु हुन निर्णयानुसार अनुरोध छ।

(चक्रपाणि शर्मा)
उप-सचिव

बोधार्थ :

श्री निर्वाचन आयोग, बहादुर भवन, काठमाडौं।

श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, सबै। - जिल्लाभित्रका सबै स्थानीय तहलाई आवश्यक सहजीकरण गरिदिनु हुन।

श्री सूचना तथा विधुतीय शासन शाखा, सिंहदरवार। - मन्त्रालयको website मा राखिदिने व्यवस्था हुन।

भ्रष्टाचार विरुद्धको चाल असल शासनको बहाल ।

६२

दलित जातीय अनुसूची विवरण

दलितको परिभाषा

"हिन्दू वर्णाश्रम जाति व्यवस्था, वि.सं. १९१० को मुलुकी ऐनबाट पानी नचले र छोइछिटो हाल्नु पर्ने जातजाति भनी जातीय भेदभाव एवं समाजमा बञ्चित मानिएका र सामाजिक, आर्थिक, राजनैतिक, शैक्षिक तथा धार्मिकरूपमा राज्यको मूलप्रवाहबाट पछाडि पारिएका जातजातिका समुदायलाई दलित वर्ग भन्ने गरिएको छ ।"

दलितवर्गमा सूचीकृत जात-जातिहरूको वर्गानुक्रम अनुसारको जातीय अनुसूची

(क) पहाडी मूल

१. गन्धर्व (गाइने)
२. परियार (दमाई, दर्जी, सुचिकार, नगर्ची, ढोली, हुइके)
३. बादी
४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, जोड, चुनैरा, पार्की, टमटा)
५. मिजार (सार्की, चर्मकार, भूल)
६. पोडे (देउला, पूजारी, जलारी)
७. च्यामे (कुचीकार, च्याम्बल)

(ख) मधेश मूल

८. कलर
९. ककैहिया
१०. कोरी
११. खटिक
१२. खत्वे (मण्डल, खड्ड)
१३. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास)
१४. चिडिमार
१५. डोम (मरिक)
१६. तत्मा (तांती, दास)
१७. दुसाध (पासवान, हजरा)
२८. धोवी (रजक, हिन्दु)
२९. पासी
२०. बांतर
२१. मुसहर
२२. मेस्तर (हलबोर)
२३. सरभङ्ग (सरबरिया)
२४. नटुवा
२५. ढोडी
२६. धरिकर/धन्का